

Hailuodon kunta

Talousarvio 2019

HAILUOTO

Taloussuunnitelma 2020–2021

Hailuodon kunta

Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020–2021

Käsittely

Elävä saari -valiokunta	01.11.2018 119
Kunnanhallitus	08.11.2018 § 239
Kunnanhallitus	20.11.2018 § 252
Kunnanvaltuusto	17.12.2018 § 76

Sisällysluettelo

Talousarvion yleisperustelut	7
1 Yleiset perusteet ja kehitysnäkymät	9
1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2019	9
1.2 Yleinen talouden kehitys ja toimintaympäristö	10
1.3 Henkilöstö	22
1.4 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	24
2 Kuntastrategia	26
3 Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhteisöissä	27
4 Talousarvion ja – suunnitelman rakenne ja sitovuus	28
4.1 Talousarvion rakenne ja sitovuus	28
4.2 Tilivelvollisuus	32
Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa	35
5 Käyttötalousosa tulosalueittain	37
5.1 Hallintopalvelut	37
5.2 Sote saari	41
5.3 Oppiva saari	47
5.4 Elinvoimainen saari	55
6 Tuloslaskelma	63
Investointi- ja rahoitusosa	71
7 Investoinnit	72
8 Rahoituslaskelma	82
Tytäryhteisöt	84
9 Hailuodon vesihuolto Oy	86

Talousarvion yleisperustelut

1 Yleiset perusteet ja kehitysnäkymät

1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2019

Kuntien tilanne vuoteen 2019 lähdeittäessä on haastava. Vuoden 2018 verokertymä tulee jäämään ennakoitua alhaisemmaksi verokertymälaskennassa tapahtuneen virheen vuoksi ja samalla oli tiedossa, että vuoden 2019 valtionosuuksiin on tulossa reilua alenemista. Nämä edellä mainitut asiat vaikuttavat myös Hailuodossa ja tekivät vuoden 2019 talousarvion laadinnasta haastavaa.

Kuntaa ja kunnan toimintaa on pyrittävä kehittämään ja kehittäminen vaatii sekä toiminnan terävöittämistä, mutta myös taloudellisia panostuksia. Tämän talousarvion laadinnan yhteydessä on keskusteluun nostettu teemoja, joiden pohjalta meidän on hyvä Hailuodossa aloittaa ja jatkaa tätä tärkeää työtä, että pystymme edellä kuvatun mukaisesti kehittämiseen panostamalla viemään asioita eteenpäin. Tehtävässä onnistuminen vaatii, että saamme omasta toiminnastamme karsittua ylimääräisiä kustannuksia aiheuttavat asiat pois ja suunnattua taloudelliset panostukset kehittävänsä tekemiseen. Lähtökohta tälle on, että oman toimintamme perusasiat sujuvat jouheasti ja selkeästi, kitkattomasti. Tätä kokonaisuutta tukee henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin edistäminen. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö saa aikaan hyvää työn jälkeä ja se on myös taloudellisesti kannattavaa. Näiden asioiden edistämässä olemme jo päässeet hyvälle alulle, mutta työtä on vielä edessä. Positiivisia viitteitä on kuitenkin jo paljon näkyvissä. Tässä kohtaa haluan jokaiselle työntekijällemme sanoa, että suhtautumalla positiivisesti tulevaisuuteen, antamalla aikaa ja tekemällä hyvällä asenteella oman osansa, niin hyvä kehitys on taattu. Haluan myös rohkaista ihmisiä kokeiluihin, tuomalla uusia asioita keskusteluun ja omassa työssä asioita kokeilemalla on mahdollista löytää jotain sellaista, mitä ei tiennyt olevan olemassakaan. Samalla mielenkiinto ja innostus omaa työtä kohtaan lisääntyy. Onnistuminen omien kokeiluiden kautta lisää entisestään hyvää oloa itselle ja välittyy myös muille.

Iso teema on osallisuus, osallistuminen. Me olemme Hailuodossa aloittaneet jo monelta osin ihmisten osallistumisen edistämisen ja tätä työtä tulemme jatkamaan. Haluamme kuulla ihmisten kannanottoja asioihin, haluamme myös käytännön toimijoita tekemään asioita. Päämääräni on, että saamme kunnan palveluorganisaation ja yhteisön taas yhteen ja tekemään yhdessä asioita yhteisen päämäärän eteen. Pyydän kaikkia tulemaan avoimesti mukaan.

2018 aikana kiinteän yhteyden hanke on edennyt ja töiden aloittaminen lähestyy nopeammin kuin osaamme ajatellakaan. Nyt on jo ajatuksia suunnattu kiinteän yhteyden aikaan. Strategian laadinnan kautta ajatuksia on vielä enemmän suunnattava aikaan, jona kiinteä yhteys on käytössä. Alkuvuoden aikana tehtävällä strategialla on suuri merkitys, kuinka menestyksekkäästi tuohon uuteen aikaan siirrymme. Minä uskon, että ihmisillämme on kyvykkyyttä olla mukana tekemässä näkemyksellistä strategiaa tuleville vuosille. Strategiaa, joka erotta Hailuodon positiivisella tavalla muista, jossa on huomioitu Hailuodon historia, vahvat ominaispiirteet ja vahvuudet. Uskon, että Hailuodon vahvuuksiin tukeutumalla pääsemme pitkälle.

Aki Heiskanen
kunnanjohtaja

1.2 Yleinen talouden kehitys ja toimintaympäristö

Yleinen talouskehitys

Talouden kehitysnäkymät

Valtiovarainministeriön syksyn 2018 Taloudellisen katsauksen mukaan vuodesta 2018 on tulossa nykyisen suhdannevaiheen paras vuosi. Suomen talouden kasvu hidastuu kuitenkin selvästi noin 1½ prosentin vuosikasvuihin tulevina vuosina. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2021–2022 talouskasvun arvioidaan palaavan potentiaalisen tuotannon kasvuvauhtiin eli noin prosenttiin.

Hyvä talous- ja työllisyyskehitys sekä hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet tasapainottavat julkista taloutta lähivuosina. Julkisen talouden rahoitusasema kääntyy ylijäämäiseksi vuosikymmenen taitteessa ja velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee.

Vuonna 2018 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,0 %. Yritysten odotukset ovat myönteiset, rakennusinvestointien suurkohteiden rakentaminen jatkuu yhä ja palvelualojen myynti-odotukset ovat kohentuneet. Työllisyysasteen trendi ylitti kesäkuussa vuoden 2008 suhdannehuipun lukemat ja on nyt 71,8 %. Vahvana jatkuva talouskasvu nostaa v. 2018 työllisten määrän 2,6 % edellisvuotta korkeammaksi. Työllisyyden kasvu jatkuu nopeana koko ennustejakson ajan ja työllisyysaste nousee 73 prosenttiin v. 2020.

Vuonna 2019 talouskasvu hidastuu 1,7 prosenttiin. Kovin investointivaihe on ohitettu. Merkittävin yksittäinen talouskasvua hidastava tekijä on rakennusinvestointien supistuminen. Yksityisten investointien kasvu jatkuu mittavien investointihankkeiden tukemana. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Metsäteollisuuden investoinnit näkyvät jo viennissä. Metsäteollisuuden suhteellisesti alhainen tuotantopanosten osuus kohentaa nettoviennin kasvuvaiikutusta. Tuontia kasvattaa tuotantopanosten kysynnän lisäksi myös kotimainen investointi- ja kulutuskysyntä.

Vuonna 2020 BKT kasvaa 1,6 %. Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu edelleen, vaikka palkkasumman kasvu jatkuu, kun ansiotason nousu kiihtyy. Inflaation nopeutuessa edelleen reaalitulojen kasvu kuitenkin hidastuu. Vuonna 2020 vienti kasvaa vientikysynnän mukaan, mutta kasvu jää maailmankaupan kasvua hitaammaksi. Ansiotason nousu kiihtyy 2,6 prosenttiin v. 2019 sopimuskorotusten ajoitustekijöiden seurauksena. Vuonna 2020 ansiotason nousua 3,0 prosenttiin kiihdyttää edelleen hyvä talouskasvu ja julkisen sektorin lomarahojen palautuminen.

Kuntatalous

Valtiovarainministeriön syksyn 2018 Kuntatalousohjelma 2018 mukaan Tilastokeskuksen kesäkuun alussa julkaisemien ennakkolisten tilinpäätöstietojen perusteella kuntatalous (peruskunnat ja kuntayhtymät) vahvistui selvästi vuonna 2017. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu toimintakate oli vuonna 2017 noin -27,4 mrd. euroa, ja se vahvistui 1,1 prosenttia verrattuna edellisvuoden -27,7 mrd. euroon. Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli 3,9 mrd. euroa vuonna 2017, ja se vahvistui noin 540 milj. euroa edellisvuodesta. Vuosikate riitti kattamaan poistot ja arvonalentumiset sekä nettoinvestoinnit. Kuntatalouden vuosikatteen vahvistuminen perustui ennen kaikkea peruskuntien vuosikatteen vahvistumiseen, sillä kuntayhtymien vuosikate heikkeni vuonna 2017 noin 30 milj. euroa. Koko kuntatalouden tilikauden tulos oli noin 1,3 mrd. euroa positiivinen, kun vuonna 2016 se oli 1,1 mrd. euroa. Tilikauden tulos parani selvästi.

Kuntatalouden nettoinvestoinnit olivat vuonna 2017 hieman yli 3,4 mrd. euroa, josta peruskuntien osuus oli noin 2,4 mrd. euroa ja kuntayhtymien osuus noin 1 mrd. euroa. Vuoteen 2016 verrattuna investoinnit kasvoivat noin 180 milj. euroa eli 5,6 prosenttia. Investointien kasvua selittää ennen kaikkea kuntayhtymien, erityisesti sairaanhoitopiirien, investointien

kasvu, sillä kuntayhtymien investoinnit kasvoivat edellisvuoteen verrattuna yli 235 milj. eurolla, kun taas peruskuntien investointien määrä sen sijaan laski noin 55 milj. eurolla. Kuntatalouden lainakanta (poistettu sisäiset lainat) kasvoi vuoden 2016 noin 18,1 mrd. eurosta noin 18,4 mrd. euroon. Kasvua oli noin 325 milj. euroa eli 1,8 prosenttia. Lainakannan kasvu perustui pääosin kuntayhtymien kasvaneeseen lainanottoon.

Manner-Suomen kuntien talous vahvistui vuonna 2017: kuntien rahoituksen riittävyys parani selvästi, lainakannan kasvu oli pientä ja toimintamenot pienenivät.

Kuntien yhteenlaskettu toimintakate vahvistui 1,2 prosenttia, mutta verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi vain 0,5 prosenttia. Toimintakatteen vahvistumista selittivät muun muassa kuntien omat toimenpiteet, kilpailukyky sopimukseen sisältyvä lomarahojen 30 prosentin leikkaus ja työnantajamaksujen alentaminen, ammatilliseen koulutukseen liittyvät säästöt sekä perustoimeentulon maksatuksen siirto kunnilta Kelaan. Kuntien yhteenlasketut verotulot olivat vuonna 2017 noin 22,4 mrd. euroa ja kuntien käyttötalouden valtionosuudet noin 8,5 mrd. euroa. Verotulot kasvoivat edellisvuodesta noin 440 milj. euroa eli 2,0 prosenttia, mutta valtionosuuksissa oli laskua noin 290 milj. euroa eli 3,3 prosenttia. Kuntien osuus yhteisöveron tuotosta kasvoi 22,6 prosenttia ja kiinteistövero 4,8 prosenttia, mutta tuloveron kertymä nousi vain 0,1 prosenttia edellisvuodesta. Valtionosuuksien laskua viime vuonna selittivät muun muassa perustoimeentulotuen laskennan ja maksatuksen siirto kunnilta Kelalle sekä kilpailukyky sopimuksen perusteella tehdyt valtionosuuden vähennykset. Kuntien vuosikate oli noin 3,27 mrd. euroa. Se riitti kattamaan poistot ja oli lähes miljardi euroa nettoinvestointeja korkeammalla tasolla. Edellisvuoteen verrattuna kuntien vuosikate parani noin 570 milj. euroa. Nykyisen kirjanpito käytännön aikana, vuodesta 1997 lähtien, kuntien vuosikate ei ole koskaan ollut yhtä vahva. Vuosikate vahvistui selvästi kaikissa kuntakokoryhmissä. Eniten vuosikate parani yli 100 000 asukkaan ryhmässä (620 eurosta/ asukas 774 euroon/asukas). Vuosikate oli myös korkein yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä. Maakunnittain tarkasteltuna vuosikate parani eniten Uudellamaalla, Päijät-Hämeessä, Pohjois-Karjalassa ja Keski-Pohjanmaalla. Uudenmaan kuntien yhteenlaskettu vuosikate muodosti noin 46 prosenttia koko Manner-Suomen kuntien vuosikatteesta.

Kuntien investointimenojen kehitys oli kokonaisuutena varovaista, sillä peruskuntien yhteenlasketut nettoinvestoinnit olivat vuonna 2017 noin 2,38 mrd. euroa, kun ne olivat vuotta aikaisemmin noin 2,43 mrd. euroa. Kuntien nettoinvestoinnit laskivat lähes 55 milj. eurolla verrattuna edellisvuoteen. Kuntien lainakannan kasvu käytännössä pysähtyi. Lainakanta nousi vain 0,2 prosenttia noin 16,12 mrd. euroon eli 2 941 euroon/asukas. Lainakanta kasvoi vain noin 37 milj. eurolla, kun edellisvuonna lainakannan kasvu oli vielä noin puoli miljardia euroa. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 131 kunnassa (119 kunnassa vuonna 2016). Lainakantaansa vähensi viime vuonna 145 kuntaa (147 kuntaa vuonna 2016). Yhdeksän suurimman kaupungin lainakanta oli aikaisempien vuosien tasolla eli noin 40 prosenttia Manner-Suomen kuntien lainoista. Kuntien rahavarat vahvistuivat selvästi edellisvuoteen verrattuna. Näin ollen kuntien nettovelka (lainakanta - rahavarat) laski vuonna 2017.

Erot kuntien välillä säilyivät suurina, ja osassa kuntia taloudelliset haasteet jatkuivat edelleen. Tilikauden tulos oli vuonna 2017 negatiivinen 51 kunnalla. Vuosikate oli negatiivinen neljässä kunnassa (vuonna 2016 vuosikate oli negatiivinen 14 kunnassa). Negatiivisen vuosikatteen kunnista kaikki neljä olivat alle 6 000 asukkaan kuntia. Yhteensä 53 kunnassa vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja, kun vastaava luku oli 100 kuntaa vuonna 2016 ja 116 kuntaa vuonna 2015. Vuosikate-poistot -mittarilla kunnista noin 82 prosenttia oli vuonna 2017 taloudeltaan tasapainossa. Vuonna 2015 voimaan tulleen kuntalain mukaan kuntien tulee kattaa vuoden 2015 taseen kertynyt alijäämä neljässä vuodessa. Mikäli alijäämä oli kuitenkin yli 500 euroa/asukas, tulee se kattaa kuudessa vuodessa. Vuoden 2017 ennakkolistien tilinpäätöstietojen perusteella yhteensä 23 kunnalla olisi taseessa kertynyttä alijäämää ja näistä 18 kunnalla oli sitä myös vuonna 2015. Näistä kunnista valtaosa on alle 10 000 asukkaan kuntia. Kertynyttä alijäämää on yli 500 euroa/asukas yhteensä viidellä kunnalla, kun vuotta aikaisemmin tällaisia kuntia oli kahdeksan.

Manner-Suomen kuntayhtymien yhteenlaskettu toimintakate oli vuonna 2017 noin 750 milj. euroa, kun se vuotta aikaisemmin oli noin 790 milj. euroa. Kuntayhtymien toimintakate heikkeni 40 milj. eurolla eli noin 5 prosentilla. Kuntayhtymien vuosikate oli vuonna 2017 hieman yli 670 milj. euroa. Vuosikate heikkeni noin 30 milj. eurolla verrattuna vuoteen 2016. Kuntayhtymien tilikauden tulos oli noin 80 milj. euroa positiivinen. Tilikauden tulos heikkeni lähes 95 milj.

euroa edellisvuodesta. Tilikauden tulos oli negatiivinen 49 kuntayhtymällä, joiden yhteenlaskettu tilikauden alijäämä oli noin 30 milj. euroa. Kuntayhtymien nettoinvestoinnit olivat vuonna 2017 noin 1,05 mrd. euroa. Vuoteen 2016 verrattuna kuntayhtymien nettoinvestoinnit kasvoivat yli 235 milj. eurolla eli lähes 30 prosenttia. Kuntayhtymien investointien kasvua selittää ennen kaikkea kiihtynyt sairaalarakentaminen, joka näkyy sairaanhoitopiirien investointien kasvuna. Sairaanhoitopiirien nettoinvestoinnit olivat vuonna 2017 noin 760 milj. euroa ja kasvoivat edellisvuodesta lähes 260 milj. eurolla eli yli 50 prosenttia.

Kuntayhtymien yhteenlaskettu lainakanta kasvoi vuoden 2017 aikana noin 290 milj. eurolla eli 9,1 prosenttia yhteensä 3,46 mrd. euroon. Kuntayhtymien lainakannan kasvu selittyy pääosin sairaanhoitopiirien investoinneilla. Sairaanhoitopiirien yhteenlaskettu lainakanta kasvoi vuoden aikana noin 250 milj. eurolla lähes 1,7 mrd. euroon. Edellisten tilikausien yli-/alijäämät huomioiden kuntayhtymillä oli vuoden 2017 lopulla yhteenlaskettuna taseeseen kertynyttä ylijäämää yli 800 milj. euroa, kun sitä vuotta aikaisemmin oli noin 750 milj. euroa. Tilinpäätöstietojen perusteella 16 kuntayhtymällä on taseessa kertynyttä alijäämää, yhteensä noin 35 milj. euroa. Alijäämäisten kuntayhtymien ja kuntayhtymien taseeseen kertyneen alijäämän määrä on ollut kuitenkin viime vuosina selvässä laskussa. Vielä vuonna 2016 kertynyttä alijäämää oli 22 kuntayhtymällä yhteensä noin 70 milj. euroa ja sitä edeltävänä vuonna 28 kuntayhtymällä yhteensä lähes 130 milj. euroa.

Kuntatalouden yleinen vahvistuminen vuonna 2017 näkyy selvästi myös kuntakonsernien tilinpäätöksissä: kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate vahvistui selvästi ja taseen kertynyt ylijäämä kasvoi edelleen. Kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate oli noin 5,91 mrd. euroa eli 1 078 euroa/asukas, parannusta vuoteen 2016 oli yli 0,6 mrd. euroa. Vuosikate oli positiivinen kaikilla konserneilla, kun vuonna 2016 se oli negatiivinen viidellä konsernilla. Vuosikate riitti 255 konsernilla poistojen ja 154 konsernilla nettoinvestointien kattamiseen. Kuntakonsernien lainakanta oli vuoden 2017 lopussa noin 34,62 mrd. euroa eli 1 078 euroa/asukas. Lainakanta kasvoi hieman yli 0,90 mrd. euroa eli 2,7 prosenttia. Vuonna 2017 kuntakonsernien nettoinvestointitaso oli noin 5,83 mrd. euroa. Investoinnit kasvoivat hieman suhteessa edellisvuoteen. Kuntakonsernien suhteellinen velkaantuneisuus oli 79 prosenttia ja omavaraisuusaste 43 prosenttia. Luvut ovat huomattavasti heikommät kuin peruskunnilla ja konsernitasollakin heikommät kuin vuonna 2016. Kuntakonsernien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 1,85 mrd. euroa positiivinen. Edellisten tilikausien yli-/alijäämät huomioiden konserneilla oli yhteenlaskettuna taseeseen kertynyttä ylijäämää noin 12,31 mrd. euroa (2 245 euroa/asukas). Kuntakonsernien taseeseen kertyneen ylijäämän määrä on kasvanut huomattavasti viime vuosina, sillä vielä vuonna 2014 kuntakonserneilla oli kertynyttä ylijäämää noin 5,77 mrd. euroa (1 060 euroa/asukas). Tilikausi oli alijäämäinen 44 kuntakonsernilla. Tilinpäätöstietojen perusteella 26 konsernilla oli taseessa kertynyttä alijäämää yhteensä noin 63,7 milj. euroa. Sekä alijäämäisten konsernien määrä, että taseeseen kertyneen alijäämän määrä on kuitenkin laskenut viime vuosina selvästi, sillä vielä vuonna 2014 alijäämäisiä konserneja oli 103, joiden yhteenlaskettu alijäämä oli noin 770 milj. euroa.

Kuntatalous heikkenee vuonna 2018 hieman edellisvuodesta toimintamenojen kasvun nopeutuessa ja verotulojen kasvun hidastuessa. Kuntatalouden yhteenlaskettu tilikauden tulos ja rahoitusasema ovat muodostumassa vuonna 2018 huomattavasti Valtiovarainministeriön kevään 2018 kuntatalousohjelmassa esitettyä heikommaksi. Suotuisasta suhdannetilanteesta huolimatta kuntien verotulojen kehitys jää likimain viime vuoden tasolle eli lähes 600 milj. euroa pienemmäksi kuin keväällä arvioitiin. Kunnallisveron kertymää pienentävät erityisesti tämän vuoden joulukuussa maksettavat poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset. Henkilöstömenot kääntyvät puolestaan neljän vuoden supistumisen jälkeen maltilliseen kasvuun muun muassa ansiotason nousun seurauksena. Niitä kasvattaa myös tulokellisuuden perustuvan kertaerän kustannusvaikutus, joka kohdistuu vuodelle 2018. Vuonna 2019 kuntatalouden tilikauden tuloksen arvioidaan hieman paranevan, ja myös vuosikate vahvistuu hieman kuluvasta vuodesta. Toimintamenoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen. Kuntatalouden tulot kasvavat vuonna 2019 menoja nopeammin, kun vuoden 2018 verotulokertymää alentavat tekijät poistuvat.

Lisäksi Valmis-järjestelmän käyttöönotto Verohallinnossa lisää kertaluontoisesti verotulokertymää vuonna 2018. Kuntatalouden nettoinvestoinnit pysyvät lähivuosina korkealla tasolla. Nykyisen rakennuskannan kunnossapito edellyttää

edelleen mittavia korjausinvestointeja, ja lisäksi sairaalarakentaminen on vilkasta. Kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta pysyy kehitysarviossa negatiivisena vuoteen 2020 saakka. Sen jälkeen maakunta- ja sote-uudistus pienentää kuntatalouden menopaineita, ja kuntatalouden velkaantumisen arvioidaan taittuvan.

Hallitus on asettanut rahoitusasemaa koskevat tavoitteet julkiselle taloudelle ja sen alasektoreille kansantalouden tilinpidon käsittein. Paikallishallinnon nettoluotonantoa koskeva tavoite on korkeintaan 0,5 prosentin alijäämä suhteessa kokonaistuotantoon vuonna 2019. Ennuste nettoluotonannosta on -0,3 % suhteessa BKT:hen, joten tämä tavoite ollaan saavuttamassa.

Vaalit 2019

Vuoden 2019 aikana järjestetään kahdet tai kolmet valtakunnalliset vaalit. Eduskuntavaalit järjestetään huhtikuussa. Ennakkoäänestys on kotimaassa 3.- 9.4.2019 ja ulkomailla 3.- 6.4.2019. Vaalipäivä on sunnuntai 14.4.2019. Europarlamenttivaalit järjestetään toukokuussa. Ennakkoäänestys on kotimaassa 15.- 21.5.2019 ja ulkomailla 15.- 18.5.2019. Vaalipäivä on sunnuntai 26.5.2019. Hallitus on 2.3.2017 antanut eduskunnalle hallituksen esityksen sote- ja maakuntauudistukseksi ([HE 15/2017 v.p.](#)). Pääministerin 27.6.2018 antaman ilmoituksen ([PI 2/2018 vp](#)) mukaan hallituksen tavoitteena on, että ensimmäiset maakuntavaalit voitaisiin pitää toukokuussa 2019. Tällöin lakien tulisi olla voimassa noin puolta vuotta ennen. Hallituksen 17.8.2018 eduskunnalle antaman vastineen mukaan maakuntavaalit on tarkoitus toimittaa europarlamenttivaalien yhteydessä eli sunnuntaina 26.5.2019. Vuodesta 2021 lukien maakuntavaalit on tarkoitus toimittaa samanaikaisesti kuntavaalien kanssa.

Hailuodon kunnan talouden liikkumavara

Hailuodon kunnan talouden liikkumavara voidaan arvioida taloussuunnitelmien, toteutuneiden tilinpäätösten ja valtionvarainministeriön laskelmiin perustuen. Talousarviosuunnittelu on perustunut perinteiseen varovaisuuden periaatteeseen. Talousarvion vuosikatearvio vuonna 2017 oli negatiivinen. Toteuman osalta vuosikate ja tulos oli huomattavasti parempi kuin talousarvion laadinnan yhteydessä oli ajateltu. Investointipaineista huolimatta negatiivinen vuosikate on taloussuunnittelussa ollut osittain investointeja rajoittava tekijä. Pakollisten investointipaineiden purkaminen on rahoitettu vieraalla pääomalla, mikä on johtanut lainamäärän kasvuun.

Vuoden 2019 taloussuunnitelman laadinnan tavoitteena on ollut, että suunnittelu aloitetaan toimintakulujen osalta nollakasvun mukaisena, kuitenkin virka- ja työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset huomioidaan suunnittelussa. Kunnan toimintatuotot ajantasaistetaan, tarkastellaan työskentelymenetelmät sekä kunnan omistamien kiinteistöjen omistuksen tarpeellisuudet.

Kriisikuntakriteerit tulevat uudistumaan 2021 Sote-uudistuksesta johtuen. Kuntien taseongelma uusista kriteereistä huolimatta tulee korostumaan tulevia vuosina.

Hailuodon kunnan tilinpäätökset ja talousarvion tarkistukset ovat osoittaneet arvioitua parempaa tulosta. Vuoden 2017 talousarviossa arvioitiin vuosikatteen olevan -129 793 €. Toteutunut vuosikate vuodelle 2017 oli 871 971 €. Vuosikatearvio budjettivuodelle 2018 on talousarviomuutosten jälkeen kuitenkin -100 622 € johtuen suurelta osin verotuloennustekertymän laskennassa tapahtuneesta virheestä.

Kuntatalouden voimakkain menojen kasvu on pitkällä aikavälillä toteutunut sosiaali- ja terveydenhuollon menoissa. Tämä kasvupaine siirtyy 2021 jälkeen maakunnan järjestämisvastuulle. Kuntien menopaineet tulevat siten kevenemään merkittävästi tulevina vuosina. Erityisesti pienissä kunnissa, kuten Hailuodon kunnassa, terveydenhuollon menojen arvio ja toteutuma ovat voineet poiketa merkittävästi aiheuttaen budjetin ja tilinpäätöksen epätasapainoa. Näiltä osin ennustettavuus helpottuu tulevina vuosina. Tulevaisuudessa kunnan on tehtävä erityisiä toimenpiteitä ennaltaehkäisevien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintakäytäntöjen ja mallien edistämisessä.

Vuoden 2021 jälkeisestä tasapainosta on suoritettu alustavia laskelmia. Niiden mukaan vaikka kuntien tuloveroprosentteja alennetaan, kuntien veroprosentin tuotto ei muutu uudistuksen myötä, vaan päinvastoin jopa hieman vahvistuu. Ministeriön laskelmat ovat kuitenkin varsin eläväistä materiaalia ja muuttuvat ajan kuluessa. Kunnan toimintakulujen nousu tulee pitää kurissa, jotta kunnan käyttötalous säilyy hyvällä tasolla. Tämä on tärkeää, jotta investoinneista ainakin osa saadaan rahoitettua ilman, että kunnan lainakanta nousee merkittävästi. Käyttötalous on pidettävä hyvällä tasolla myös sen takia, että seuraavien vuosien talouden tasapaino vaikuttaa maakuntauudistuksen jälkeisiin kunnan valtionosuuksiin.

Lainsäädännön muutokset

Sote- ja maakuntauudistus

Maakunta- ja sote-uudistuksen voimaantulo siirtyy vuoden 2021 alkuun. Maakunta- ja sote-uudistus muuttaa julkisen talouden rakenteita, kuntataloutta kokonaisuutena ja yksittäisten kuntien taloutta. Uudistuksen seurauksena kuntien käyttötalouden nettokustannuksista yli puolet, vuoden 2019 tasolla tehtyjen arviolaskelmien mukaan noin 17,6 mrd. euroa, siirtyy maakuntiin. Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmästä maakuntien rahoitukseen siirtyvä määrä on arviolaskelmien mukaan hieman alle 6 mrd. euroa. Tämän lisäksi kunnilta maakuntiin siirtyisi noin 11 mrd. euroa kunnallisveroa sekä osa, noin 0,6 mrd. euroa, kuntien yhteisöveron tuotosta. Uudistukseen liittyvä kustannusten ja verorahoituksen siirto kunnilta maakunnille on koko maan tasolla kustannusneutraali. Yksittäisessä kunnassa ero siirtyvien tulojen ja siirtyvien kustannusten välillä voi kuitenkin olla erittäin suuri. Kuntakohtaisia muutoksia lievennetään valtionosuusjärjestelmään sisällytettävillä tasaus- ja siirtymäjärjestelmillä siten, että uudistuksesta aiheutuva kunnan käyttötalouden tasapainotilan muutos ei ylitä yhdessäkään kunnassa yhden tuloveroprosenttiyksikön tuottoa. Uudistukseen sisältyy useita kuntataloutta vakauttavia tekijöitä, jotka osaltaan helpottavat kuntien talouden tasapainotusta ja muutosten ennakointia. Vaikka tuloveroprosentteja alennetaan, kuntien veroprosentin tuotto ei muutu uudistuksen myötä, vaan päinvastoin jopa hieman vahvistuu. Uudistuksen myötä kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan ovat nykyistä kapeammat, mikä korostaa uudistusta edeltävän kunnan talouden tasapainotilan merkitystä. Kunnan käyttötalous ja palvelutuotanto painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin nuoriin ikäluokkiin: varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen. Tästä johtuen myös kuntien verorahoituksessa (verotulot ja valtionosuudet) tapahtuu merkittäviä kuntakohtaisia muutoksia, kun kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmässä painottuu huomattavasti aikaisempaa enemmän nuorten ikäluokkien palvelutarpeet ja osuus kunnan väestöstä. Aikaisemmin vanhemman väestörakenteen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen vuoksi suhteellisesti paljon valtionosuutta saaneet kunnat ovat jatkossa entistä riippuvaisempia verotuloista. Samanaikaisesti nuoremman väestörakenteen kunnissa valtionosuuksien osuus verorahoituksessa kasvaa. Käyttötalouden lisäksi uudistuksen vaikutukset kohdistuvat myös kuntien omaisuuteen ja investointeihin. Koska kuntien käytettävissä olevat tulot puoliintuvat, mutta velkamäärä pysyy omaisuusjärjestelyjen yhteydessä lähes ennallaan, kuntien suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa selvästi. Tämä on herättänyt huolta varsinkin suuremmissa kaupungeissa niiden tulevasta investointi- ja lainanhoitokyvystä. On kuitenkin huomioitava, että suhteellinen velkaantuneisuus on vain yksi kunnan velkaantuneisuutta kuvaava tunnusluku. Käytännössä kuntien todellinen liikkumavara velanhoitoon ja investointeihin ilmenee vuosikatteessa, joka taas vaikuttaa osana tulorahoitusta rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirtaan. Mikäli kunnan tasapainotila (vuosikate poistojen jälkeen) pysyy uudistuksen seurauksena lähes ennallaan kuntien investointi- ja velanhoitokyky eivät ainakaan oleellisesti muutu uudistuksen yhteydessä. Kuntien taloudesta poistuu myös varsin vaikeasti ennakoitavat erikoissairaanhoidon kustannukset, mikä helpottaa talousarvion laadintaa ja taloudenhoitoa talousarviovuoden aikana. Konsernitasolla tarkastellen myös kuntien konsernivetat pienenevät, kun maakuntiin siirrettävien kuntayhtymien, erityisesti sairaanhoitopiirien, velat sekä tulevat investointipaineet poistuvat kunnilta. Kuntatalouden kokonaisuuden kannalta on toisaalta huomioitava, että uudistus tarkoittaa varsinkin toimeenpanovaiheessa välillisten kustannusten kasvua, kun kunnat esimerkiksi osallistuvat uudistuksen valmisteluun tai menettävät tukipalveluihin liittyviä volyymietuja. Uudistus saattaa aiheuttaa kunnissa erityisesti hallinto- ja tukipalveluihin liittyviä sopeutustarpeita myös vuoden 2020 jälkeen. Lisäksi on huomioitava, että uudistuksen omaisuusjärjestelyillä voi

olla vaikutuksia kuntien tulorakenteeseen ja talouteen. Omaisuusjärjestelyjen lopulliset vaikutukset kuntien talouteen riippuvat kuitenkin myös kuntien omista päätöksistä ja näkyvät kuntien taloudessa vasta 2020-luvun puolivälistä lähtien. (Valtiovarainministeriö 13.4.2018: Kuntatalousohjelma 2019 - 2022)

Muut lainsäädännön muutokset talousarviovuonna

Verotusmenettelyyn on tulossa olennaisia muutoksia. Verotuksellisesti merkittävin muutos kohdistuu verotuksen valmistumiseen. Aiemmin kaikkien henkilöiden verotus on päättynyt lokakuun loppuun mennessä, mutta verovuodesta 2018 alkaen verotus päättyy eri aikoina heinäkuun alun ja lokakuun lopun välillä. Veronpalautukset maksetaan heinäkuun ja joulukuun välisenä aikana. Jäännösveron eräpäivät ovat heinäkuun ja helmikuun välisenä aikana. Verotusmenettelyjen uudistukset parantavat verotuksen reaaliaikaisuutta. Jäännösverojen kertymän aikaistuminen lisää verotuloja kertaluonteisesti 250 miljoonalla eurolla vuonna 2019. Tästä valtion osuus on 74 miljoonaa euroa, kuntien 153 miljoonaa euroa ja muiden veronsaajien 23 miljoonaa euroa.

Muutokset kunnan hallinnossa

Päätöksenteko

Uuden kuntalain mukaan kuntavaalien ajankohta on siirtynyt lokakuulta huhtikuulle. Uusien luottamushenkilöiden toimikausi on alkanut 1.6.2017. Valtuuston puheenjohtajana toimii Iiris Poukkanen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan Sauli Pramila.

Hailuodon kunnan uusi hallintosääntö on tullut voimaan 1.1.2018. Voimaan tulleen uuden hallintosäännön mukaan Hailuodon kunnan toimielinorganisaation on muuttunut ja kunnassa on siirrytty valiokuntamalliin. Elävä saari valiokunnan puheenjohtajan toimii Minna Maikkola.

Valtuuston päätöksellä 15.11.2016 § 65 valtuutettujen lukumäärä säilyy valtuustokaudella 1.6.2017–31.5.2021 nykyisessä 17 valtuutetussa.

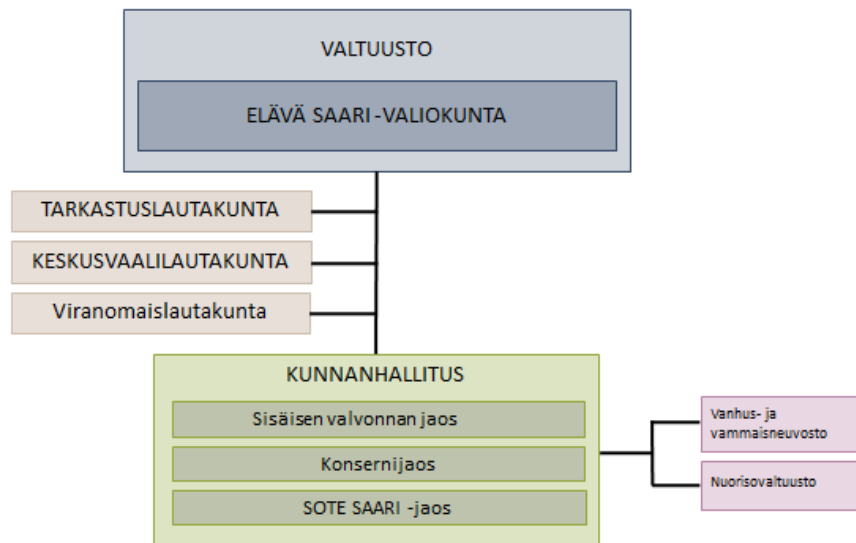
Puheenjohtajat 2019		
Toimielin	Puheenjohtaja	Varapuheenjohtaja
Kunnanvaltuusto	Iiris Poukkanen	Leo Sauvola (1. vpj) Minna Maikkola (2. vpj)
Kunnanhallitus	Sauli Pramila	Kalevi Tönkyrä
Elävä saari valiokunta	Minna Maikkola	Leo Sauvola

Kunnan johtoryhmään kuuluvat kunnanjohtaja Aki Heiskanen, kunnansihteeri, perusturvajohtaja Pia Piispanen, sivistysjohtaja Kaija Sipilä, tekninen johtaja Markku Maikkola ja henkilöstön edustajana Birgitta Ruonala.

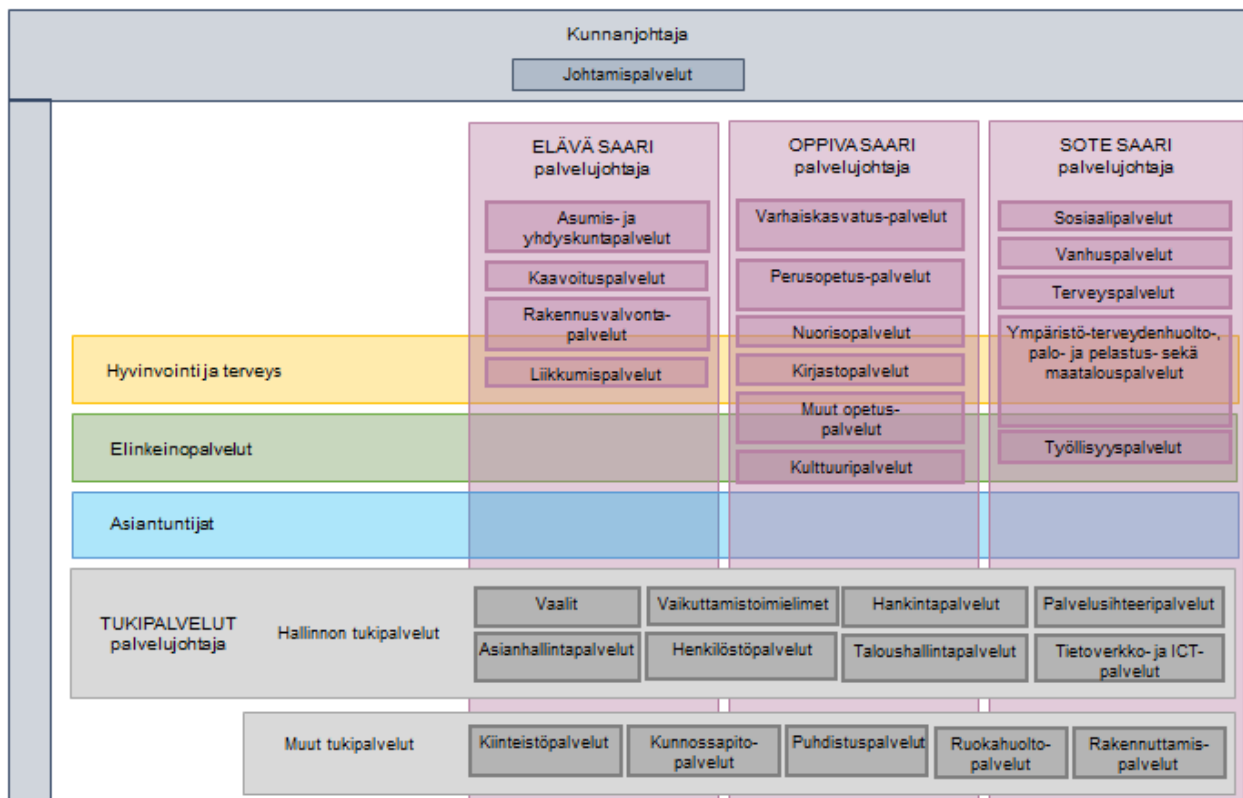
Organisaatio ja palvelualueet

Valmisteilla olevan lainsäädännön mukaan merkittävä osa kunnan tehtävistä siirtyy itsehallinnolliselle maakunnalle 2021 alusta. Maakunnallinen väliaikainen hallinto on aloittanut kesällä 2017.

Talouden tasapainottamistavoitteiden selvittämiseksi keinovalikoimaan kuuluivat kunnan palveluprosessien tarkastelu, pakollisten ja harkinnanvaraisten palveluiden priorisointi, verojen ja maksujen tarkistaminen, henkilöstöresurssin suunnitelmallinen ja taloudellinen käyttö, omaisuuden myynti, palvelutuotannon ulkoistukset sekä kuntakonserni.

Hailuodon kunnan toimielinorganisaatio

Hailuodon kunnan henkilöstöorganisaatio

Muutokset ja kehittämistarpeet kuntien yhteistoiminnassa

Tutoropettaja-hanke

Tutoropettaja-hankkeen tavoitteena on kouluttaa kuntaan tutoropettajia uuden opetussuunnitelman mukaisesti ja luoda innovatiivisia käytänteitä tutoropettajien toimintaan. Hankkeen tavoitteena on kehittää osallistujien valmiuksia toimia kunnan tutoropettajana, tukea tutoropettajan identiteetin ja toiminnan kehittymistä, antaa valmiuksia pitkäjänteiseen koulun toimintakulttuurin kehittämiseen sekä tukea tutoropettajien verkostoitumista ja osaamisen jakamista omassa kunnassa sekä alueellisesti.

Lisäksi hanke edistää opettajien välistä yhteistyötä, osaamisen jakamista ja koulujen verkostoitumista. Koulutettavat tutoropettajat rohkaisevat opettajia luomaan Hailuodon kouluun uutta innovatiivista kokeilukulttuuria. Hanke tukee uusien pedagogisten käytänteiden siirtymistä koulun arkeen uuden opetussuunnitelman mukaisesti, esim. laaja-alaisuus, eheyttäminen, digitaalisuus sekä monialaiset oppimiskokonaisuudet.

Kerhotoiminnan kehittäminen-hanke

1. Saaristolaisten lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien tukeminen. Harrastukset naapurikunnissa, mantereella, ovat vaikeasti saavutettavissa. Hailuodosta on pitkät etäisyydet ja lauttamatka mantereelle. 2. Harrastustoiminnan laajentaminen perusopetusikäisille huomioiden heidän toiveensa. 3. Monipuolisen kerhotoiminnan tarjoaminen, noin 100-130 kerhokertaa toimintavuoden aikana. Järjestämme esim. liikunta-elokuva-, koodi-, tietotekniikka-, luonto-, kokki- ja käsityökerhoja. 4. Edistää koululaisten sosiaalista kanssakäymistä, kaverisuhteita ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. 5. Järjestää kerhotoimintaa koulupäivän rakennetta kehittämällä.

Tavoitteenamme on rakentaa koulupäivän sisälle pitempi tauko,

KOU(lutehtävät)LU(keminen)RAU(hoittuminen)HA(rrastukset), jonka aikana oppilaille järjestetään kerhotoimintaa.

Hyödynsääjinä ovat hailuotolaiset perusopetusikäiset lapset ja nuoret heidän hyvinvointinsa ja kaverisuhteidensa ja taitojensa kehittyessä sekä heidän perheensä. Kerhot tarjoavat iloa, virkistystä ja yhteisöllisyyden kokemuksia.

Liikkuva koulu -hanke

Hanke tukee liikunnallista välituntitoimintaa mm. kerhoja kaiken ikäisille koululaisille vuoropäivinä sekä liikuntavälineiden hankintaa.

Pohjois-Pohjanmaan Lape - lasten ja perheiden palveluiden muutosohjelma

Hallituksen kärkihanketta Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) on toteutettu Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa Toimiva arki lapsille ja perheille Pohjois-Pohjanmaalla -hankkeessa. Lape-muutosohjelman tavoitteena on ollut perhekeskustoiminnan vakiinnuttamistyö kunnissa. Hailuodon kunnassa tämä on tarkoittanut kunnan sisäisen yhteistoimintamallin alkuun laittamista. Lapen kautta kuntamme työntekijöillä on ollut mahdollisuus kehittämisryhmätyöhön, koulutuksiin ja seminaareihin. Lisäksi Lape on järjestänyt teemaan liittyviä työpajoja koululla ja päiväkodilla.

Lapeen pohjautuen Hailuodossa on suunniteltu ja ideoitu avointa kohtaamispaikkaa uudelle kunnantalolle. Tilan tarkoitus on olla avoin kaikille käyttäjille järjestää erilaista toimintaa. Lisäksi hyte-työryhmä "loistoryhmä" on aloittanut toimintansa. Ryhmän tarkoitus on toimia ohjausryhmänä, jonka tehtävänä on hyvinvointityö kunnassa, tavoitteena varhainen välittäminen, yhteinen tekeminen sekä yhdessä tekeminen niin, että voimme puhua lapsi ja perhelähtöisestä kunnasta, ajatuksena: "miten kaikki kunnan toimijat edistävät hyte työtä?". Yksi osa Lapen käytännön työn edistämistä on, että perhetyöntekijä jalkautuu koululle ja päiväkodille aiempaa enemmän, osana tätä työtä mietitään perhetyöntekijän rooli ja työn rakenne koululla ja päiväkodilla.

Lapen työ jatkuu myös vuonna 2019 siltauksen kautta tapahtuvana vakiinnuttamistyönä.

Voimaa vanhuuteen terveysliikuntaohjelma

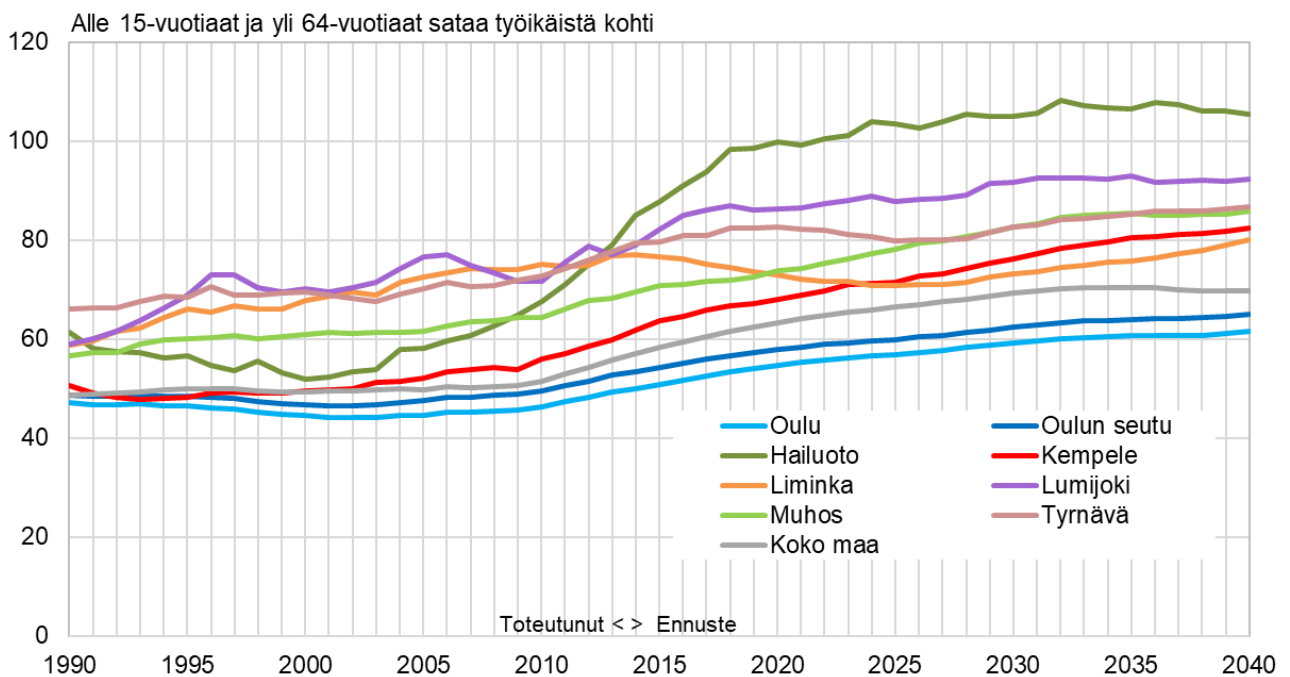
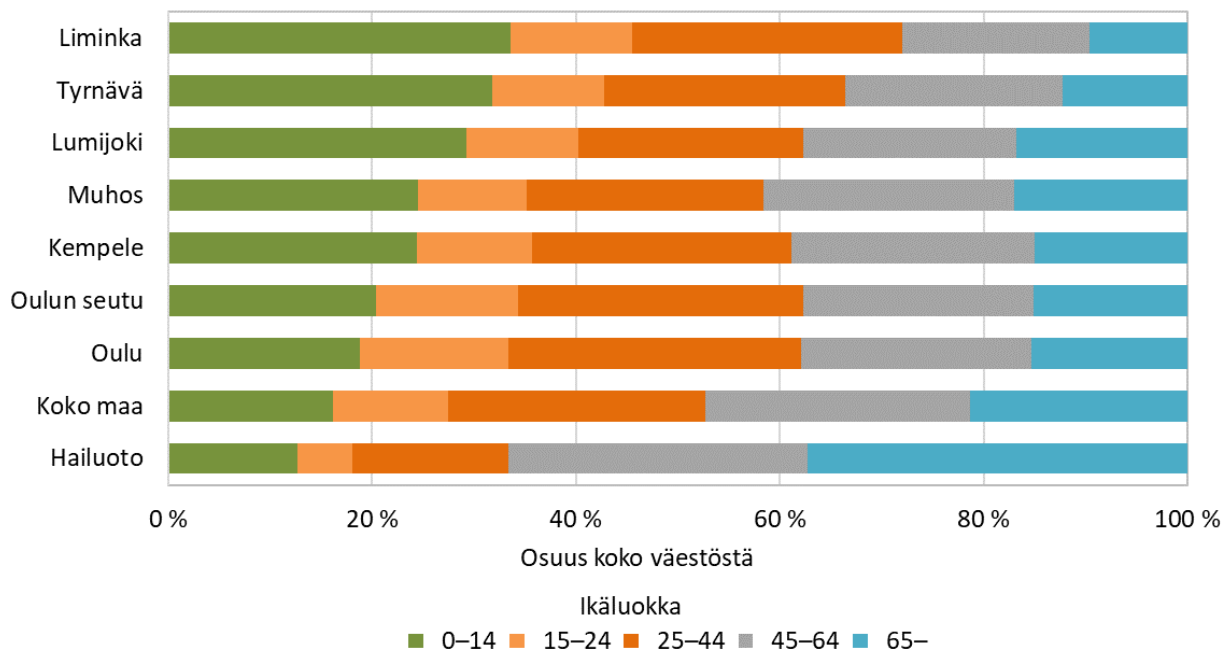
Ikäinstituutti kutsuu kuntia edistämään hyvää vanhuutta terveysliikunnan keinoin. Voimaa vanhuuteen-mentorointiohjelmaan valitaan joulukuussa 2018 uusia kuntia. Ohjelmaan valitut kunnat saavat Ikäinstituutilta kolmen vuoden maksuttoman mentoroinnin, runsaasti koulutuksia ja oppimateriaalia hyvien terveysliikuntakäytäntöjen käyttöönottoon ja maakunnallisen Voimaa vanhuuteen -oppimisverkoston. Niiden tuella kunnissa löydetään liikuntapalvelujen ulkopuolella olevat iäkkäät ja lisätään heille tarkoitettuja voima- ja tasapainosisäلتöistä ryhmäliikuntaa, liikuntaneuvontaa ja ulkoilua. Kohderyhmä on kotona ilman koti-/hoivapalveluja asuvat iäkkäät (pääosin 75+), joilla on alkavia toimintakyvyn ongelmia, yksinäisyyttä ja/tai osallistumisvaikeuksia. Liikuntatoiminta tuotetaan julkisen sektorin, järjestöjen ja ikäihmisten yhteistyönä kunnissa.

Hailuodon kunta on päättänyt osallistua Voimaa vanhuuteen terveysliikuntaohjelman hakuun.

Väestö

Hailuodon kunnan väkiluku vuoden 2017 lopussa oli 967, vähennystä vuoden 2016 lukuun 27 asukasta. Hailuodon kunnan väkiluvun ennakoitaan pysyvän kuntakohtaisen väestöennusteen mukaan lähes entisellään. Kiinteän yhteyden valmistumisella ja kunnassa tehtävällä työllä voimme olla itse vaikuttamassa Hailuodon väkiluvun positiiviseen kehitykseen. Toivottavaa on, että saamme väkiluvun hallittuun kasvuun tulevana vuosina.

Oulun seutukunnan väestön määrä kasvoi 1 608 asukkaalla vuonna 2017. Oulun seutukunnan väestörakenteelle on leimallista lasten ja nuorten suuri määrä ja vanhempien ikäluokkien koko maan tasoa matalampi osuus väestöstä. Hailuodon väestön ikärakenne poikkeaa seutukuntansa väestörakenteesta. Hailuodon väestörakenne on vanheneva, mikä on tyypillinen Pohjois-Suomen monille kunnille sekä saaristokunnille. Hailuodon kunnan väestöstä alle 14-vuotiaita on 12,6 % ja yli 65-vuotiaita 37,3 %. Alle 14 vuotiaiden osuus on pysynyt aika tasaisena, yli 65-vuotiaiden osuus on kasvanut noin 1,5 % tahdilla viime vuosina. Luonnollinen väestön lisäys on ollut kunnassa negatiivinen, joten muutolla on merkittävä osuus kunnan väkiluvun nostamisessa. Väestöennusteen mukaan kunnan väestön ikääntyminen jatkuu.

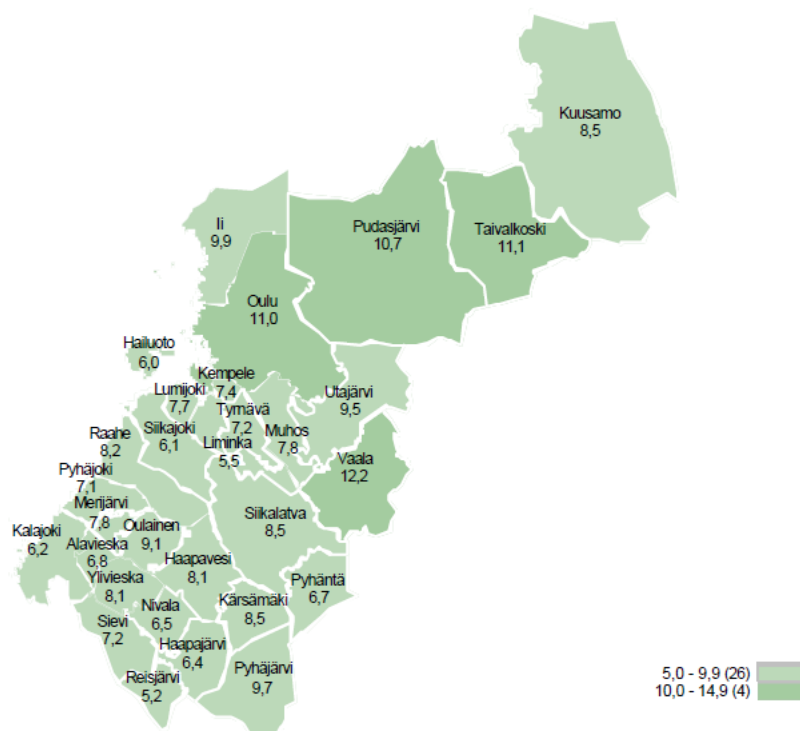
Työpaikat ja työllisyys

Hailuodon työllisyyden kehitys on ollut hyvää vuonna 2018, pienemmillään työttömyys on ollut 6,0 % ollen silloisessa ajankohdassa Pohjois-Pohjanmaan matalin. Vertailussa syyskuu 2017 – syyskuu 2018 Hailuodossa työttömien työnhakijoiden määrä on vähentynyt 28 %.

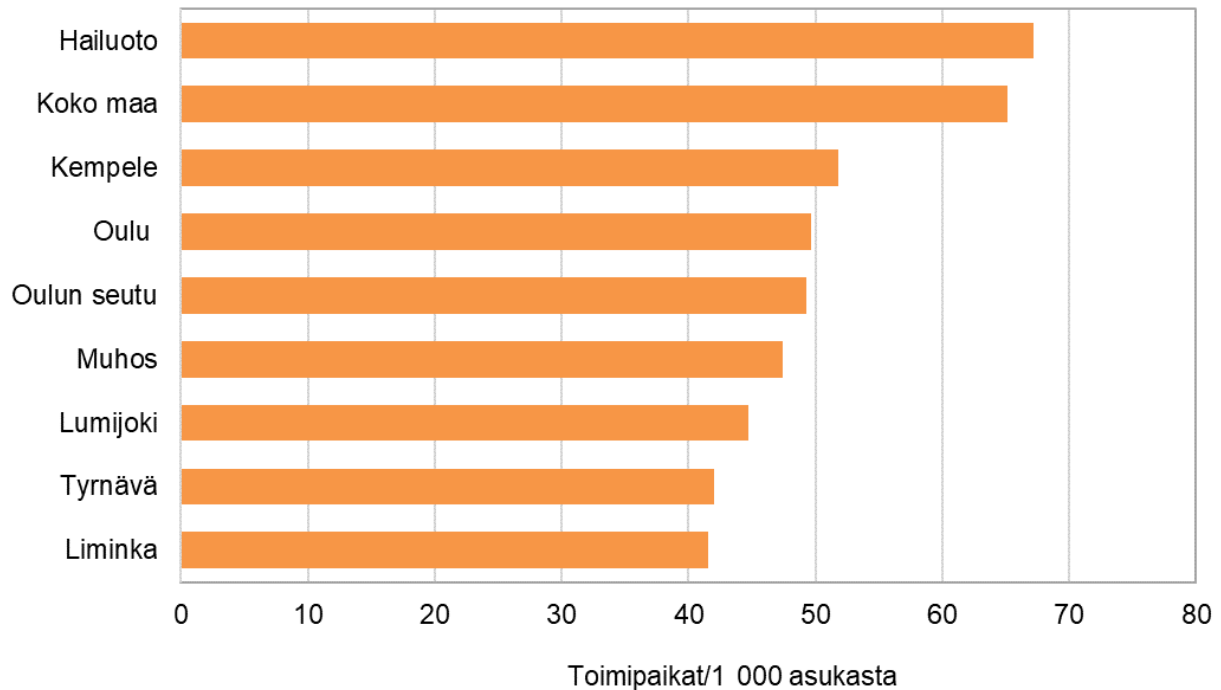
Pohjois-Pohjanmaan ELY- keskuksen alueella oli syyskuun lopussa 17 700 työtöntä työnhakijaa, mikä on 3 900 (18 %) henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Elokuun lopusta työttömien työnhakijoiden määrä väheni 800:lla. Vuoden takaiseen verrattuna eniten (27 %) väheni pitkäaikaistyöttömien määrä. Yli 50-vuotiaita työttömiä oli 17 % vähemmän, vammaisia/pitkäaikaissairaita työttömiä 16 % vähemmän ja alle 25-vuotiaita oli työttömänä 15 % vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Toimipaikkavertailussa Hailuoto esiintyy edukseen asukasmäärän suhteessa tehdyssä vertailussa, toimipaikkojen määrä ja myös toimipaikkojen liikevaihdon määrä on ollut kasvussa. Tämä ennakoi hyvää myös tuleville vuosille. Lisääntynyt kiinnostus yritystoimintaa kohtaa näkyy yhteydenottoina kuntaan. Jatkossa on tärkeää, että pystymme päätöksenteossa ja käytännön teoin tukemaan yritysmönteisyyden ilmapiiriä kunnassa.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Yhdyskuntarakentaminen

Maankäytön strategisesti tärkein suunnitteluprojekti on koko Hailuodon kunnan kattava yleiskaava, jonka laatimisesta kunnanhallitus on tehnyt päätöksen 19.5.2013 § 100. Kaavoitustyö on käynnissä. Lisäksi on käynnistetty Marjanien Nokan asemakaavan muutos ja laajennus. Keskeytyksissä ovat Lahdenperän ja Pöllän alueiden osayleiskaavat. Yhdyskuntarakentamisen kannalta merkittävää on myös Hailuoto – Oulunsalo merialueen osayleiskaava, joka on laadittu yhdessä Oulun kaupungin kanssa. Kaava on hyväksytty ja se on saanut lainvoiman. Kaava mahdollistaa kiinteän yhteyden rakentamisen välille Hailuoto – Oulu. Kiinteän yhteyden tiesuunnittelu on käynnissä. Suomen hallitus on tehnyt periaatepäätöksen kiinteän yhteyden hankkeen rahoittamisesta elinkaarimallilla talousarviossaan vuodelle 2018. Hanketta vie eteenpäin Liikennevirasto, joka arvioi rakennustöiden alkavan aikaisintaan 6/2020.

Hailuodossa asuminen painottuu omistusasumiseen pientaloissa. Tilastokeskuksen vuoden 2017 julkaisemien kuntien avainlukujen mukaan Hailuodon taajama-aste oli 52,5 % (2016). Asuntokuntien lukumäärä oli 487 kpl, joista rivi- ja pientaloissa asui 97,3 %. Vuokra-asunnoissa asuntokunnista asui 12,0 % (2016).

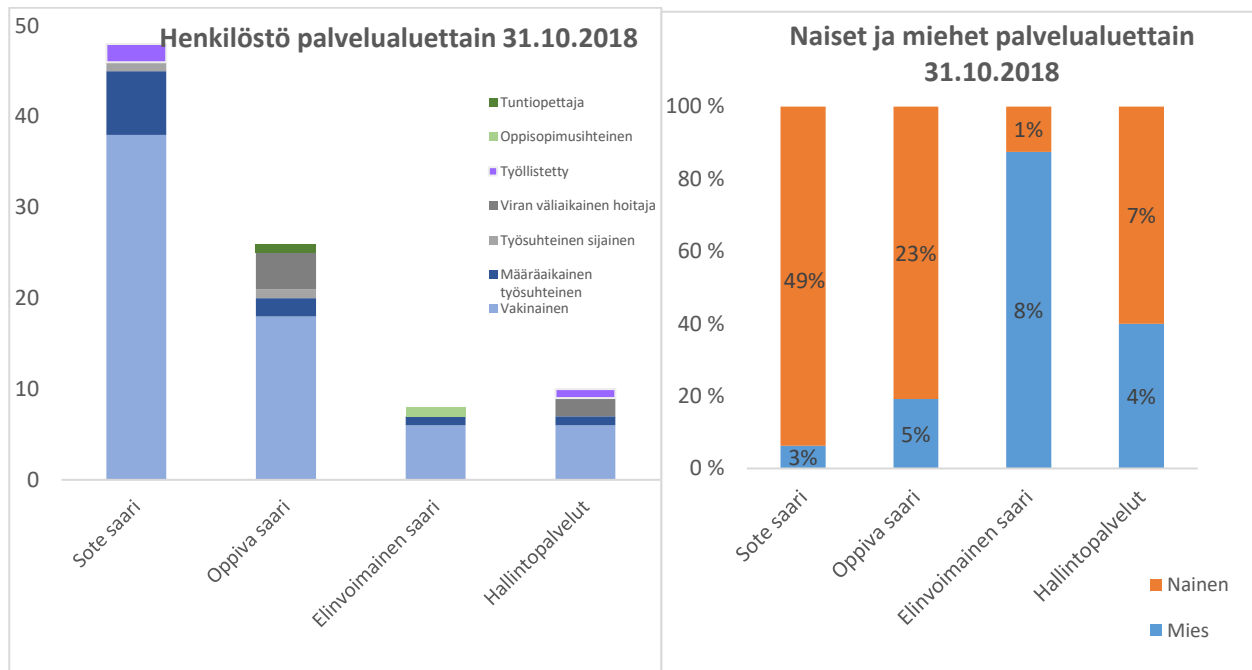
Asumisessa asukkaalla on itsemääräämisoikeus, mutta asumisessa voidaan tarvita tukea, jolloin tuki järjestetään omatoimisesti tai kunnan järjestämänä. Kunnan tuki voi olla kunnan tuottamaa palvelua tai kunta voi ostaa asukkaan tarvitseman palvelun. Arjessa selviämistä voidaan tukea esimerkiksi aterian- ja turvapalveluilla, kuljetuspalveluilla, omaishoidon tuella sekä kotihoidolla. Itsenäisen asumisen muoto on myös tukiasuminen. Palveluasuminen sisältää asumisen ja siihen liittyvät asukkaan tarvitsemat palvelut. Palveluasumista järjestetään palvelutaloissa, joissa asukkailla on oma huoneisto. Tehostettua palveluasumista järjestetään vanhuspalveluissa Saarenkartanossa. Tehostetussa palveluasumisessa henkilökunta on paikalla kaikkina vuorokauden aikoina. Tehostetussa palveluasumisessa asiakas maksaa erikseen vuokran ja käyttämänsä palvelut. Hailuodon kunnassa ei ole laitoshoidon yksikköä.

Asuntotuotanto							
uutta asuntoa/ vuosi	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Hailuoto	7	3	4	3	2	3	5

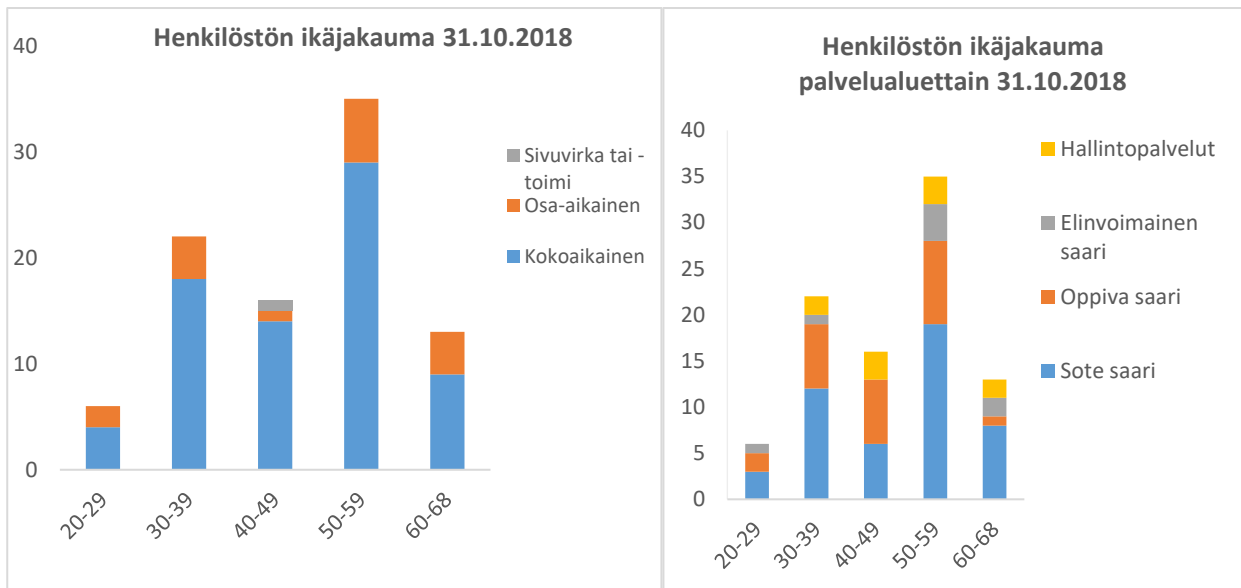
1.3 Henkilöstö

Henkilöstön määrä ja rakenne

Hailuodon kunnan henkilöstömäärä 31.10.2018 oli 92 henkilöä. Henkilöstön määrällä tarkoitetaan kaikkien palvelussuhteiden lukumäärää. Luvut sisältävät myös erilaisilla työ- ja virkavapailta olevan henkilöstön. Henkilöstöstä vakinaisia on 68 henkilöä (74 %), joista suurin osa eli 53 on työsuhteisia ja 15 virkasuhteisia. Määräaikaississa työsuhteissa henkilöt työskentelevät pääosin erilaisten virka- ja työvapaiden sijaisina tai projektiluotoisessa työssä. Naisten osuus henkilöstöstä on 79 % ja suurin osa heistä työskentelee Sote saarella ja Oppivassa saarella.

Hailuodon kunnassa koko henkilöstön keski-ikä 31.10.2018 oli 47,5 vuotta (vuonna 2017 46,0 vuotta). Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 48,5 (vuonna 2017 48,0 vuotta).

Henkilöstömuutokset 2019

Uudet virat ja toimet

	2018	TA2019	Peruste ja kustannusvaikutus edelliseen vuoteen
Hallintopalvelut			
Talous- ja henkilöstöhallinnon asiantuntija		100 %	Asiantuntijan ostopalvelu lakkautuu, talous- ja henkilöstöhallinnon asiantuntija palkataan työsuhteeseen kunnan palvelukseen, palvelualueksihteeriin toimi jätetään toistaiseksi täyttämättä
Perusturvapalvelut			
Työpajaohjaaja	80 %	80 %	Määräaikaisen työsuhteen vakinaistaminen, ei kustannusvaikutusta
Sivistyspalvelut			
Lastenhoitaja		60%	Määräaikainen lastenhoitaja (resurssityöntekijä) alle 3-vuotiaiden vuorohoito-osastolle. Vuorohoitotarpeeseen vastaaminen ja henkilökunnan osittaisen hoitovapaan mahdollistaminen sekä koko varhaiskasvatuksen henkilöstön sijaistaminen.
Koulunkäynninohjaaja		100%	Koulunkäynninohjaajan ja siihen yhdistetyn iltapäiväkerhonohjaajan toimen vakinaistaminen
Koulunkäynninohjaaja		100%	Koulunkäynninohjaajan osa-aikaisen toimen kokoaikaistaminen ja vakinaistaminen

Henkilöstöhallinnon painopisteet 2019

Vuodelle 2019 on henkilöstöhallinnon osalta asetettu tavoitteeksi:

- vuorovaikutuksen kehittäminen työyhteisöjen arjessa mm. säännöllisten työyhteisöpalaverien kautta
- osaamisen kehittäminen palvelualueiden tarpeiden mukaisesti
- TYKY-toimintasuunnitelman laatiminen ja hyvinvointityö osaksi työntekijöiden arkea – uusia malleja ja käytäntöjä
- yhteisöllisen ja osallistavan johtamisen käytäntöjen sisäistäminen
- henkilöstöraportoinnin kehittäminen
- kehityskeskustelujen kehittäminen tukemaan työntekijän työssä kehittymistä
- tuki- ja liikuntaelinoireiden ehkäisy ja vähentäminen

1.4 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hailuodossa hyvinvoinnin edistäminen on kaikkien kuntalaisten asia ja hyvinvointityö on osa kunnan työntekijöiden ja esimiesten jokapäiväistä toimintaa. Hyvinvoinnin edistäminen on osa tavoitteellista työskentelyä ja päätöksentekoa toimintojen eri tasoilla. Yhteisenä tavoitteena on terve ja hyvinvoiva kuntalainen. Hyvinvointijohtamisen ja -työn kokonaiskoordinoinnista vastaa kunnanjohtaja keskeisten johtavien viranhaltijoiden tukemana. Uuden hallintosäännön myötä kunnan organisaatiokaaviossa on kuvattu hyvinvointi ja terveys omana prosessinaan. Hyvinvoinnin ja terveyden -prosessin edistämiseksi kunnassa on aloittanut laajalla kokoonpanolla toimiva Loistoryhmä, jonka yhtenä tehtävänä on laatia kunnan hyvinvointikertomus, joka toimii samalla hyvinvointisuunnitelmana.

Iso osa hyvinvointityötä ovat toimintamallit, joilla edistetään kuntalaisten osallistumista palveluiden arviointiin, suunnitteluun ja toteutukseen. Tulevana vuonna kuntalaiset ovat entistä laajemmin mukana palveluiden suunnittelussa, järjestämisessä ja arvioinnissa. Ensimmäinen konkreettinen asia on kuntalaisten laajamittainen mukaan ottaminen kuntastrategian laadintaan ja kunnan kehittämiseen.

Tärkeä osa hyvinvointityötä vuonna 2019 on järjestöjen entistä systemaattisempi hyödyntäminen hyvinvointityössä. Tämän työn pohjaksi on laadittu yhteistyöasiakirja, jossa on tarkasti kuvattu raamit yhteistyölle, käytännöt järjestöavustusten jakamisesta ja tilojen käytöstä. Osa järjestöavustuksista jaetaan hyvinvoinnin painopisteiden mukaisena avustuksena, jolloin järjestöjen työ on kytketty sekä strategian toteuttamiseen että hyvinvoinnin edistämiseen. Uuden hallintosäännön myötä on aloittanut toimintansa myös vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto, jotka omalta osaltaan ovat edistämässä hyvinvointityötä kunnassa. Kuntastrategian uudistamisen myötä myös strategiassa tullaan linjaamaan tulevaisuuden hyvinvointityötä.

Asumis- ja yhdyskuntapalveluiden osalta kuntalaisten, mökkiläisten ja matkailijoiden hyvinvointia edistetään avustamalla tiekuntia yksityisteiden tieyksiköintien ajantasaistamisessa; tukemalla vakituisen asumisen asumismahdollisuuksia haja-asutusalueella järjestämällä ja organisoimalla yksityis- ja pihateiden talvikunnossapito talvikaudella 2018-2019 (mikäli tarjouksia saadaan kattavasti); ylläpitämällä ja kunnostamalla kaavateitä ja Pölläntien tievalaistusta sekä osallistumalla liikenneturvallisuustyöryhmän ja –ohjausryhmän toimintaan; kevyen liikenteen väylän rakentamisella välille SEO-Ailasto v:na 2018-2019; ylläpitämällä, kunnostamalla ja hoitamalla kalahallia sekä satamia; ylläpitämällä, kunnostamalla ja kehittämällä reitistöjä, taukotupia, liikunta-alueita ja muita yleisiä alueita; ylläpitämällä paikallista maatuvan jätteen vastaanottoasemaa sekä jäteasemaa yhteistyössä 4H:n ja Kiertokaaren kanssa sekä tarjoamalla mahdollisuuden tasokkaan yleisen lentopaikan käyttöön alan harrastajille. Vuokra-asuntojen osalta kuntalaisten hyvinvointia edistetään tarjoamalla korkeatasoisempaa kiinteistöhoitoa tukemaan vanhusväestön kodinomaista asumista rivitalo Ojavilikissä sekä sopimalla asuntojen savuttomuudesta vuokrasopimuksella kaikkien vuokra-asuntojen sekä vuokrattavien toimitilojen osalta.

Kaavoituksen osalta Marjaniemen Nokan asemakaavan muutos ja laajennus toteutetaan osin kaikille avoimien työpajojen kautta, jolloin kaikki halukkaat pääsevät osallistumaan alueen suunnitteluun.

Ulkoilu- ja virkistysalueiden kehittämistyö on aloitettu reitistöjen suunnittelulla ja rakennuskaava-alueen maisemasuunnittelulla. Kyseisten alueiden kunnossapito ja kehittäminen lisäävät niiden entistä laajempaa käyttöä ja edesauttavat sitä kautta hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Teknisten palvelujen ylläpitämä ja hoitava lämpölaitos tarjoaa edullista paikallisesta raaka-aineesta tuotettua lämpöenergiaa kunnan kiinteistöihin.

Teknisten palveluiden lisäresursoinnilla mahdollistetaan entistä paremmat, monipuolisemmat ja laadukkaammat tekniset palvelut ja uusien hyvinvointia edistävien rakenteiden ja palveluiden suunnittelu sekä käyttöönotto.

2 Kuntastrategia

Strategiakartta, Hailuoto 2025

Visio	Hailuoto – luokseen kutsuva loistokunta			
Arvot	Asukaslähtöisyys	Avoimuus	Ketteryy	
Strategiset päämäärät	Hyvinvoiva kuntalainen ja laadukkaat palvelut	Vahva talous ja motivoitunut hyvinvoiva henkilöstö	Saaristolainen asuminen ja ainutlaatuinen ympäristö	Luova ja positiivinen yrittäjyyssilmasto
Kriittiset menestystekijät	Ikäihmisten palvelurakenteen uudistaminen Hyvinvoinnin lisääminen ja terveyserojen kaventaminen Työllisyyden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy Lasten ja nuorten palveluissa monialainen yhteistyö Palveluiden tehostaminen teknologisilla ja sähköisillä menetelmillä	Hailuoto ei ole kriisikunta Organisaation jatkuva kehittäminen Hailuodon kunta on arvostettu ja vetovoimainen työnantaja	Asukasmäärä kasvaa hallitusti Löydetään keinot asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi Riittävä tonttitarjonta (Asuminen, yritykset) Ympäristö säilytetään ainutlaatuisena ja vetovoimaisena Keskustaajama kehittyä Vetovoimainen luonto- ja kulttuurimatkailukohde	Elinkeinorakenne on monipuolinen Panostetaan kunnan vetovoimaisuuden lisääntymiseen Yritysten toimintaedellytysten mahdollistamien Ennakkoluuloton toiminta uusien elinkeinojen (elinkeinoelämän) verkostojen syntymiseksi

Tavoitteet vuodelle 2019 (valtuustoseminaari 18.10.2017)

1. Hyvinvoiva kuntalainen ja laadukkaan palvelut

Tavoite: Monipuoliset palvelut tiedossa ja saavutettavissa viivytyksettä

Mittarina: Asukas- ja mökkiläistapaamisten palautteen käsittely

2. Vahva talous ja motivoitunut hyvinvoiva henkilöstö

Tavoite: Hyvä johtamiskulttuuri ja henkilökunta aktiivinen työyhteisössä

Mittari: Henkilöstökysely ja lyhytaikaisten poissaolojen määrä

3. Saaristolainen asuminen ja ainutlaatuinen ympäristö

Tavoite: Kaavoituksen nopea eteneminen kansallismaisema huomioiden

Mittari: Strategisen yleiskaavan valmistuminen vuoden sisällä

4. Luova ja positiivinen yrittäjyyssilmasto

Tavoite: Matkailun merkityksen nostaminen päätöksenteossa

Mittari: Virkamiesten, lautakuntien, hallituksen ja valtuuston itsearviointi

Strategiaseminaarissa 13.9 - 14.9.2018 aloitettiin Hailuodon kunnan uuden kuntastrategian valmistelu.

3 Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Valtuusto päättää kunnan omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta (KuntaL 14§). Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kuntakonsernissa samaan tapaan kuin se määrittelee ne kunnassa. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Valtuuston tulee lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuuston tulee ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa.

Hailuoto –konserni		
Tytäryhteisöt, kuntayhtymät	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus
Tytäryhteisöt		
Hailuodon vesihuolto Oy	Hailuoto	100 %
Kuntayhtymät		
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	Oulu	0,47 %
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä	Oulu	0,4 %
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	0,27 %

Konsernijohtolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Konsernijohtolle asetetut tavoitteet					
Konsernijohtoon raportoitava valtuustolle, krt/v	1	1	1	1	1
Konsernin toimintatulot toimintamenoista, %	44,9				
Konsernin vuosikate poistoista, %	169,8				
Konsernin omavaraisuusaste, %	-				
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	-				
Konsernin korolliset lainat/asukas, €	3 156	4000	4300	4000	3600
Kunnan edustajille asetetut tavoitteet					
Edustajien raportoitava tytäryhteisöstä kunnanhallitukselle, krt/v	-				

Hailuodon vesihuolto Oy:n tavoitteet 2019

Kunnanvaltuusto on asettanut Vesihuolto Oy:n tavoitteeksi talousarvion laadintaohjeessa nollatuloksen. Edellinen tilikausi oli tappiollinen -1 304,40 €. Myyntituotot olivat tällöin yhteensä 294 886 €. Ennuste vuoden 2018 tuloksesta on noin -10.666 €. TA-esitys vuodelle 2019 ylijäämäinen 488 €. Kokonaismyynnin arvioidaan olevan 275 200 € vuonna 2019. Vesihuoltoyhtiön tuloksessa näkyvät liikevaihtoon suhteutettuna suuret poistot (87 412 €). Tästä syystä, vaikkakin kokonaistulos on tappiollinen, yhtiön kassavarat ovat riittäneet hyvin myös akuuttien korjaustarpeiden kustannuksiin.

4 Talousarvion ja – suunnitelman rakenne ja sitovuus

4.1 Talousarvion rakenne ja sitovuus

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio on valtuuston tärkein toiminnan ja talouden ohjauksen väline. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja – suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. (Kuntal. 110§). Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Tavoitteiden sitovuus

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Toiminnan ja talouden yhteen kytkenän korostamisesta seuraa, että määrärahan tai tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneista muutoksista johtuen, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset. Talousarvioasiakirjaan kirjatut sitovat tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia.

Rahamääräisten erien sitovuus

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu. Kunnan tuloarviot ovat paitsi tavoitteellisia myös velvoittavia. Tuloarvio on valtuuston asettama tulotavoite, jonka olennainen alittuminen todennäköisesti vaikuttaa rahoituksen perusteisiin talousarviossa.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin menoihin sekä poistoihin ja arvonalennuksiin. Tuloslaskelmaosaan kootaan yhteen käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot sekä esitetään määrärahat ja tuloarviot koko kunnan tasolla budjetoitaville erille. Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat: verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja – kulut, satunnaiset erät ja tilinpäätössiirrot.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa asetetaan toimielin- ja tehtäväkohtaisesti toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Valtuusto päättää käyttötalousosan kokonaisuuksista, joille tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita asetetaan.

Hailuodon kunnan talousarvio noudattaa seuraavalla sivulla esitettyä hierarkiaa. Valtuustoon nähden sitova hierarkiataso on tulosalue. Palvelualueet laativat tulosityksikkötasoiset käyttösuunnitelmat tulosalueiden asettamassa raamissa talousarviovuoden alussa.

VALTUUSTOSITOVUUS=tulosalue					
Hierarkia3 Palvelualue		Hierarkia2 Tulosalue		Hierarkia1 Tulosityksikkö	
nro	nimi	nro	nimi	nro	nimi
LT10	Kunnanvaltuusto	TA100	Kunnanvaltuusto	TY100	Kunnanvaltuusto
LT20	Tarkastuslautakunta	TA200	Tarkastustoimi	TY200	Tarkastustoimi
LT30	Keskusvaalilautakunta	TA300	Vaalit	TY300	Vaalit
LT35	Viranomaislautakunta	TA350	Viranomaislautakunta	TY350	Viranomaislautakunta
LT40	Kunnanhallitus	TA400	Kunnanhallitus	TY400	Kunnanhallitus
				TY405	Johtamis- ja elinkeinopalvelut
LT45	Tukipalvelut	TA410	Hallinnon tukipalvelut	TY410	Hallinnon tukipalvelut
LT50	Sote saari	TA490	Sote saaren hallinto	TY490	Sote saaren hallinto
		TA500	Sosiaalipalvelut	TY505	Sosiaalityö
				TY510	Lastensuojelupalvelut
				TY515	Vammais- ja kehitysvamma-
				TY516	kehitysvamma-
					kehitysvamma-
		TA520	Vanhuspalvelut	TY521	Kotihoito
				TY526	Vanhusten asumispalvelut
		TA550	Terveyspalvelut	TY550	Perusterveydenhuolto
				TY570	Erikoissairaanhoidot
		TA560	Ympäristöterveydenhuolto-, palo- ja pelastus-	TY412	Kuntien yhteistoiminta
				TY431	Maatalouspalvelut
		TA570	Työllisyyspalvelut	TY411	Työllisyyspalvelut
LT60	Oppiva saari	TA590	Oppivan saaren hallinto	TY590	Oppivan saaren hallinto
		TA610	Perusopetuspalvelut	TY610	Perusopetus
		TA620	Nuoriso- ja liikuntapalvelut	TY620	Nuoriso
				TY630	Likunta
		TA630	Kirjastopalvelut	TY631	Kirjasto
		TA640	Kulttuuripalvelut	TY625	Kulttuuri
		TA645	Muut opetuspalvelut	TY635	Muu opetus
		TA650	Varhaiskasvatuspalvelut	TY650	Varhaiskasvatus
LT70	Elinvoimainen saari	TA690	Elinvoimaisen saaren hallinto	TY690	Elinvoimaisen saaren hallinto
		TA710	Asumis- ja yhdyskuntapalvelut	TY703	Yhdyskuntapalvelut
				TY751	Asunnot
				TY752	Toimitilat
				TY750	Palvelualueiden rakennukset
		TA420	Kaavoituspalvelut	TY420	Kaavoituspalvelut
		TA720	Rakennusvalvontapalvelut	TY720	Rakennusvalvontapalvelut
		TA740	Ulkoilu- ja virkistysalueet	TY740	Ulkoilu- ja virkistysalueet
		TA760	Tekniset tukipalvelut	TY759	Kiinteistö- ja kunnossapitopalvelut
				TY580	Puhdistus- ja ruokahuoltopalvelut
		TA770	Lämmöntuotantopalvelut	TY770	Kaukolämpö
LT80	Tuloslaskelmaosa	TA800	Kunnanhallitus	TY800	Kunnanhallitus
LT90	Investointiosa*)	TA900	Hailuodon kunnan investoinnit *)	TY900	Hailuodon kunnan investoinnit *)
LT98	Rahoitusosa	TA980	Pitkäaikaisten lainojen nosto	TY980	Pitkäaikaisten lainojen nosto
		TA981	Pitkäaikaisten lainojen lyhennys	TY981	Pitkäaikaisten lainojen lyhennys
		TA982	Lyhytaikaisten lainojen nosto	TY982	Lyhytaikaisten lainojen nosto
		TA983	Lyhytaikaisten lainojen lyhennys	TY983	Lyhytaikaisten lainojen lyhennys
		TA984	Antolainojen anto	TY984	Antolainojen anto
		TA985	Antolainojen lyhennys	TY985	Antolainojen lyhennys

*) sitovuudet hankkeille/projekteille asti

Kunnanhallitusta sitoo bruttoperiaatteen mukaisesti koko kunnan käyttötalousosan toimintatuotot ja toimintakulut omina erinään. Lisäksi kunnanhallituksen tulee vastata, että valtuustoon nähden asetetut toiminnalliset tavoitteet sekä tilikauden tulostavoite toteutuvat.

Kunnanjohtajaa sitoo kunnanvaltuuston, tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan, viranomaislautakunnan, ja kunnanhallituksen alaiset tulosaluekohtaiset toimintatuotot ja toimintakulut ominaan bruttoperiaatteen mukaan. Kunnansihteeri sitoo tukipalvelut palvelualueen alaiset tulosaluekohtaiset toimintatuotot ja toimintakulut ominaan. Perusturvajohtajaa sitoo Sote saari palvelualueen alaiset tulosaluekohtaiset toimintatuotot ja toimintakulut ominaan. Sivistysjohtajaa sitoo Oppiva saari palvelualueen alaiset tulosaluekohtaiset toimintatuotot ja toimintakulut ominaan. Teknistä johtajaa sitoo Elinvoimainen saari palvelualueen alaiset tulosaluekohtaiset toimintatuotot ja toimintakulut ominaan.

Palvelualuejohtajat päättävät talousarviomuutoksista tulosalueen sisällä tulosityksikkö- ja kustannuspaikkatasolla. Kunnanjohtaja päättää talousarviomuutoksista kunnanvaltuuston, tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan, viranomaislautakunnan ja kunnanhallituksen alaisten tulosityksiköiden sisällä kustannuspaikkatasolla. Kunnansihteeri päättää talousarviomuutoksista tukipalvelut palvelualueen sisällä tulosityksikkö- ja kustannuspaikkatasolla. Perusturvajohtaja päättää talousarviomuutoksista Sote saari palvelualueen alaisten tulosityksiköiden sisällä kustannuspaikkatasolla. Sivistysjohtaja päättää talousarviomuutoksista Oppiva saari palvelualueen alaisten tulosityksiköiden sisällä kustannuspaikkatasolla. Tekninen johtaja päättää talousarviomuutoksista Elinvoimainen saari palvelualueen alaisten tulosityksiköiden sisällä kustannuspaikkatasolla.

Investointiosa

Investointiosassa osoitetaan hankekohtaiset määrärahat ja tuloarviot investointihankkeille tai hankeryhmille, joiden kulut kirjanpidossa aktivoidaan tasetileille. Investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia hankekohtaisesti. Investointikohteittain valtuustoon nähden sitovaa on myös hankkeen koko kustannusarvio, talousarviovuodelle varattava määräraha sekä hankkeelle asetetut tavoitteet.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainan lyhennyksiin sekä miten rahoitustarve katetaan ja kuinka suuri on rahoitusjäämä ja kuinka se katetaan. Otettavat talousarviolainat tuodaan kunnanvaltuuston käsiteltäväksi talousarviovuoden aikana.

Taloussuunnitelma

Talousarvion 2019 sitovuus on oikeudellisesti vahvempi kuin taloussuunnitelman 2020–2021. Taloussuunnitelma on kuitenkin toiminnallisesti velvoittava asiakirja. Voimassa oleva taloussuunnitelma ohjaa talousarviovalmistelua, ja siitä saa poiketa vain perustellusta syystä.

Taloudellisen ja toiminnallisen tuloksen seuranta

Talousarvion toteumasta raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja kokousaikataulun mukaisesti valtuustolle. Talousarvioraportoinnissa noudatetaan hierarkiaa. Raportti talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta annetaan valtuustolle neljännesvuosittain tilanteista 31.3., 30.6., 30.9. Talousarviomuutosesitykset esitetään valtuustolle 30.9. tilanteesta sekä muutoin tarvittaessa.

Määrärahat sitovuustasoin			
Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto			
ml. sis. erät, €	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarvio
KÄYTTÖTALOUSOSA Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut			
Kunnanvaltuusto	B	40 568	
Tarkastustoimi	B	10 306	
Vaalit	B	19 490	4 800
Viranomaislautakunta	B	4 706	
Kunnanhallitus	B	1 179 928	1 444 639
Hallinnon tukipalvelut	B	386 215	19 150
Kaavoituspalvelut	B	60 000	
Sote saaren hallinto	B	170 882	
Sosiaalipalvelut	B	380 001	2 700
Vanhuspalvelut	B	1 387 485	230 120
Terveyspalvelut	B	2 670 865	119 650
Ympäristöterv.huolto, pape, maatal.palvelut	B	128 370	
Työllisyyspalvelut	B	126 596	29 897
Oppivan saaren hallinto	B	92 083	
Perusopetuspalvelut	B	1 086 886	44 354
Nuoriso- ja liikuntapalvelut	B	130 750	1 925
Kirjastopalvelut	B	90 414	
Kulttuuripalvelut	B	25 341	408
Muut opetuspalvelut	B	23 483	4 934
Varhaiskasvatuspalvelut	B	512 449	41 656
Elinvoimaisen saaren hallinto	B	224 597	1 740
Asumis- ja yhdyskuntapalvelut	B	584 136	666 767
Rakennusvalvontapalvelut	B	16 100	20 000
Ulkoilu- ja virkistysalueet	B	37 100	
Tekniset tukipalvelut	B	584 640	414 549
Lämmöntuotantopalvelut	B	138 122	155 491
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		3 765 000
Valtionosuudet	B		3 326 460
Korkotulot	B		5 000
Muut rahoitustulot	B		
Korkomenot	B	25 000	
Muut rahoitusmenot	B	2 400	
Satunnaiset erät	B		

INVESTOINTIOSA			
Maa-alueet	B	50 000	50 000
Liikunta-alueiden saneeraus	B	90 000	27 000
Kalahallin aurinkopaneelit	B	12 000	3 000
Liikuntahallin lämmitysverkon saneeraus	B		4 500
Marjaniemen aallonmurtajan kunnostus	B	100 000	
Sunikarin sataman kunnostus	B	80 000	
Viheralueiden rakentaminen	B	50 000	
Saarenkartanon piha-alueen saneeraus	B	100 000	
Kunnanviraston uudisrakennus	B	1 168 030	
Ojavilikin asuntojen saneeraus inva-asunnoiksi	B	15 000	
Rentukan varaston vesikaton uusiminen	B	10 000	
Kevyen liikenteen väylä SEO-Ailasto	B	250 000	
Rt Kentäнкulman lämm.verkon saneeraus	B	12 000	
Rt Kunnarin lämmitysverkon saneeraus	B	12 000	
Liikuntahallin lämm.verkoston saneeraus	B	18 000	
Lämpölaitoksen ja Saarenkartanon automaatio	B	20 000	
Kunnanviraston uudisrakennus, kalusteet	B	26 000	
Omakotikirjaston kalusteet ja laitteet	B	11 500	
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B		
Antolainasaamisten vähennykset	B		20 000
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		900 000
Pitkäaikaisten lainojen lyhennys	B	335 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N		
Oman pääoman muutokset	B		
Vaikutus maksuvalmiuteen			
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		12 498 443	11 303 740

4.2 Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielimen jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisuus ei tuo viranhaltijalle mitään sellaista vastuuta, joka ei kuuluisi hänelle aseman perusteella muutoinkin esimiehenä, laskujen hyväksyjänä tai määrärahojen käytöstä päättävänä viranhaltijana. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että viranhaltijan toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja viranhaltijalle voidaan myöntää vastuuvapaus.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu johtamastaan toiminnasta ja sen valvonnasta. Tilintarkastajan on tilintarkastuskertomuksessaan esitettävä kuntalain mukaisena lausumana mm. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta

muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöstä eikä virhe ole tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Hailuodon kunnan tilivelvollisiksi viranhaltijoiksi on määritelty kunnanjohtaja, kunnansihteeri, perusturvajohtaja, sivistysjohtaja, tekninen johtaja (konserni ja palvelualueiden johtajat) sisäisen valvonnan ohjeessa.

Tilivelvollisuusaseman puuttuminen ei vapauta esimiestä alaistensa toiminnan valvontavastuusta eikä estä kohdistamasta vahingonkorvausvaatimusta tai rikosseuraamusta myös muuhun henkilöön kuin tilivelvolliseen (=tosiasiallinen vastuu). Viime kädessä harkintavallan siitä, ketkä ovat tilivelvollisia, voidaan katsoa olevan tilintarkastuskertomuksen antavalla tilintarkastajalla. Samaten tili- ja vastuuvapauden myöntäminen ei vapauta nk. tosiasiallisesta vastuusta.

Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa

5 Käyttötalousosa tulosalueittain

5.1 Hallintopalvelut

Toimintaympäristöanalyysi

Talousarvio vuodelle 2019 on laadittu tiukaksi talousarvioraami ja tulevaisuuden vaatimukset talouden tasapainon suhteen huomioiden. Hallintopalveluiden toimenkuvia ja tehtäväsisältöjä on tarkennettu ja selkeytetty vuoden 2018 aikana, työtä tullaan jatkamaan vuoden 2019 aikana. Vuoden aikana tavoitteena on saada talous-, henkilöstö- ja asiankirjahallinnan perusprosessit toimimaan siten, että ne vievät kohtuullisen osan päivittäisestä työajasta ja siten aikaa jää yllättävien asioiden sekä tulevaisuuden suunnitteluun ja kehittämiseen liittyviin tehtäviin. Tällä on myös merkittävä vaikutus työssä jaksamiseen. Vuoden 2019 budjetoinnissa palvelualuesihteerit on budjetoitu palvelualueille ja siten myös hallinnollinen esimiehisyyks siirtyy sinne. Hallinnon tukipalveluihin jää palvelualuesihteerien työnjohdollinen esimiehisyyks, johon kuuluu palvelualuesihteerien keskinäisen työjaon kehittäminen ja työpariajattelun edistäminen. Työpariajattelun avulla hoidetaan palvelualuesihteerien lyhytaikaisten poissaolojen työtehtävät ja lomasijaisuudet.

Hallintopalveluja osalta keskeistä vuodelle 2019 on työn sujuvuuden edistäminen ja selkeät työnkuvat. Osa työn selkeyttämistä on, että saamme intraan selkeät ohjeistukset niistä asioista, jotka jokainen työntekijä voi tehdä itse. Toinen intraan selkeytettävä asia on hallinnon työntekijöiden tehtäväsisällöt ja mitä asioita he keskitetysti hoitavat ja käytännöt asioiden hoitamiselle. Tärkeintä on luoda työkuultuuri, jossa yhdessä kehitetään ja tehdään työtä sujuvammaksi.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Hallintopalvelut vastaa hallinnon palveluprosesseista. Hallintopalvelut tuottaa johtamis-, hallinto-, talous-, henkilöstö-, tietoverkko-, elinkeinopalveluita. Hallintopalvelut vastaa myös kunnan maa- ja metsätiloista sekä vastaa päätösten mukaisesti kuntakonsernin toimintaa ja koordinoi kunnan sidosryhmiä. Elinkeinopalvelut vastaa kuntamarkkinoinnin tuottamisesta ja elinkeinopalveluiden tuottamisesta ja kehittämisestä kunnassa. Hallintopalveluiden tarkoituksena on tuottaa laadukkaita ja ajanmukaisia keskitettyjä palveluita palvelualueille sekä huolehtia kuntien yhteistoiminnassa tuotettujen palveluiden riittävydestä kunnassa. Elinkeinopalveluiden tarkoituksena on tuottaa tavoitettavaa ja kiinnostavaa markkinointiaineistoa kunnasta sekä huolehtia ja kehittää elinkeinojen vaatimien palveluiden saavutettavuudesta kunnassa.

Palvelualueen yleistavoite

Kunnan toiminnan ja talouden ohjaus sekä yhteensovittaminen kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu						
LT10-LT45						
ml. sisäiset erät, €	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	366 584	322 487		320 371	305 984	325 330
Tuet ja avustukset	23 022	21 300	-2 400	15 500	15 390	15 667
Vuokratuotot	1 174 675	1 167 919		1 082 368	1 086 127	1 089 100
Muut toimintatuotot	206 759	153 486		50 350	25 360	25 365
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 771 040	1 665 192	-2 400	1 468 589	1 432 861	1 455 462
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-320 766	-351 740	-30 000	-310 166	-307 865	-320 422
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-67 535	-67 874		-51 883	-52 755	-53 789
Muut henkilösivukulut	-13 589	-10 391		-10 115	-10 322	-10 568
Palvelujen ostot	-486 515	-575 571	-21 497	-486 829	-474 733	-490 404
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-333 907	-259 587		-271 450	-270 709	-272 677
Avustukset	-13 768	-46 258		-21 000	-21 312	-21 533
Vuokrat	-592 692	-607 478		-484 458	-484 733	-484 926
Muut toimintakulut	-43 326	-100 193		-5 312	-5 383	-6 435
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 872 098	-2 019 092	-51 497	-1 641 213	-1 627 812	-1 660 754
TOIMINTAKATE	-101 058	-353 900	-53 897	-172 624	-194 951	-205 292
Muut rahoituskulut	-3			-2 400	-2 462	-2 506
VUOSIKATE	-101 061	-353 900	-53 897	-175 024	-197 413	-207 798
Suunn.mukaiset poistot	-13 852			-14 782	-31 449	-29 133
TILIKAUDEN TULOS	-114 913	-353 900	-53 897	-189 806	-228 862	-236 931

Sitovat tavoitteet

Hyvinvoiva kuntalainen ja laadukkaan palvelut		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Monipuoliset palvelut tiedossa ja saavutettavissa viivytyksettä	Käytetään monipuolisesti eri kanavia ajankohtaisten asioiden tiedottamisessa ja osallistutaan aktiivisesti keskusteluihin.	Kuntalaisten kokemus tiedon saatavuudesta ja mistä kanavista tietoa on saatu.

Vahva talous ja motivoitunut hyvinvoiva henkilöstö		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 201	Mittari/ arviointi
Hyvä johtamiskulttuuri ja henkilökunta aktiivinen työyhteisössä	Työntekijät tuovat aloitteita omaan työhönsä tai työyhteisön työnjakoon liittyen. Työyhteisöpalaverissa tehdään päätöksiä työkäytäntöjen kehittämisestä ja työnjaosta.	Henkilöstökyselyssä oma vastuu - kysymyksissä arvosana >4

Saaristolainen asuminen ja ainutlaatuinen ympäristö		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Kaavoituksen nopea eteneminen kansallismaisema huomioiden	2-3 kaavaprojektia käynnissä. Kuntalaiset osallistuvat aktiivisesti kaavoitukseen ja se mahdollistetaan.	Meneillään olevien kaavatöiden määrä ja kuntalaisten osallisuuden subjektiivinen arviointi.

Luova ja positiivinen yrittäjyysilmasto		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Matkailun merkityksen nostaminen päätöksenteossa	Edistetään matkailua luomalla edellytyksiä matkailuyritystoiminnalle (yrittäjämönteinen ilmapiiri, tonttitarjonta, ratkaisujen etsiminen yritystoiminnan mahdollistamiseksi)	Uusien matkailuyritysten määrä

Kunnanvaltuusto

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-28 525	-38 155		-40 568	-41 581	-47 018
TOIMINTAKATE	-28 525	-38 155		-40 568	-41 581	-47 018

Keskeiset toimenpiteet:

- sähköisen kokousjärjestelmän käyttöönotto
- uuden hallintosäännön mukaisten toimielinten selkeät vastuut ja hierarkia
- päätökset perustuvat kuntastrategiaan ja ne tukevat tavoitteiden toteutumista
- hyvinvointikertomuksen laatiminen
- kaikki keskeiset toimintaohjeet päivitetty vuoden loppuun mennessä

Tarkastustoimi

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-8 550	-10 031		-10 306	-10 506	-10 606
TOIMINTAKATE	-8 550	-10 031		-10 306	-10 506	-10 606

Keskeiset toimenpiteet:

- Kunnan hallinnon ja talouden ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastusyhteisö
- Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Lautakunta valvoo, että talouden tarkastus suoritetaan tehokkaasti ja luotettavasti, ja varmistaa, että kunnan hallinto ja taloudenpito on laillista ja tuloksellista

Vaalit**Tulosalueen sitovuus valtuustoon**

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ		4 800	-2 400	4 800		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 619	-18 471	13 000	-19 490		-10 278
TOIMINTAKATE	-11 619	-13 671	10 600	-14 690		-10 278

Keskeiset toimenpiteet:

- Tulosalueen tehtävänä on vaalien järjestäminen
- Vaalien toteutuksessa hyödynnetään ostopalvelua osaamisen siirtämiseksi omaksi henkilökunnalle

Viranomaislautakunta**Tulosalueen sitovuus valtuustoon**

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ				-4 706	-4 756	-4 896
TOIMINTAKATE				-4 706	-4 756	-4 896

Keskeiset toimenpiteet:

- Viranomaislautakunta päättää niistä asioista, jotka lakien mukaan tulee käsitellä monijäsenisessä toimielimessä, joka ei voi olla kunnanhallitus

Kunnanhallitus**Tulosalueen sitovuus valtuustoon**

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 743 107	1 635 492		1 444 639	1 413 726	1 435 984
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 354 402	-1 497 917	-64 497	-1 179 928	-1 174 776	-1 184 784
TOIMINTAKATE	388 705	137 575	-64 497	264 711	238 950	251 200

Keskeiset toimenpiteet:

- Kuntastrategian päivitys
- Brändin laadinta osana kuntastrategiaa
- Kunnanhallitus miettii aktiivisesti keinoja ja toimenpiteitä talouden tasapainottamisessa
- Päätöksenteolla tuetaan kunnan strategian mukaista kehittämistä ja positiivista erottautumista
- Yhteistyötä lisäävän päätöksentekokulttuurin edistäminen
- Osallistumista lisäävän päätöksentekokulttuurin edistäminen ja käytännön kokeilut asiassa

Hallinnon tukipalvelut**Tulosalueen sitovuus valtuustoon**

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	27 933	24 900		19 150	19 135	19 478
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-469 002	-454 518		-386 215	-396 193	-403 172
TOIMINTAKATE	-441 069	-429 618		-367 065	-377 058	-383 694

Keskeiset toimenpiteet:

- Hallintopalveluiden perustoiminnan toimivuudesta huolehtiminen
- Järjestelmien täysimittainen hyödyntäminen asiakirja-, talous- ja henkilöstöhallinnossa
- Talous- ja henkilöstöraportoinnin käytännöt tukevat johtamista
- Työntekijöiden tehtäväkuvat ja tehtäväsisällöt selkeät
- Sähköiset kokoukset käytössä kahdessa toimielimessä

5.2 Sote saari**Toimintaympäristöanalyysi**

Sote saari-palvelualue käsittää Hailuodon kunnan sosiaali- ja perusturvapalvelut täydennettynä maakuntauudistuksessa mukana olevilla palveluilla eli työllisyydenhoidolla, maatalouspalveluilla, kuntien yhteistoimintaan liittyvillä palveluilla eli palo- ja pelastustoimen, ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun palveluilla. Perinteisesti perusturvapalveluiden vastuulla on sosiaalipalveluiden, terveyskeskuksen ja vastaanoton, suun terveydenhoidon, vanhuspalveluiden, kotihoidon tulosyksiköt. Näiden palveluiden siirtyminen Pohjois-Pohjanmaan maakunnan hoidettavaksi mahdollisesti 1.1.2021 edellyttää lakimuutoksia, jotka tätä talousarviota tehtäessä ovat eduskunnan käsittelyssä.

Kuntalaisten hyvinvointi on keskeinen asia, jota tarkastellaan kaikessa toiminnassa. Hyvinvointityötä tehdään maakunnassa uudenaikaisilla keinoilla ja ne on otettu käyttöön osana Hailuodossa tehtävää hyvinvointityötä. Asukkaiden ikäjakauma on ikääntyneisiin painottunut ja tämä on palveluvalikoimassa huomioitava.

Toimintaympäristössä läsnä oleva muutoksen mahdollisuus vaikuttaa toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen: muutoksien ennakoiminen on haastavaa erityisesti pakollisten asiakasjärjestelmien muutosten ja niihin liittyvien kustannusten osalta.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Tavoitteena on tuottaa hyvinvoivalle kuntalaiselle laadukkaita palveluita. Palvelualueella on hallinnon lisäksi viisi keskenään hyvin erilaista palvelukokonaisuutta eli sosiaalipalvelut, vanhuspalvelut, terveyspalvelut, ympäristöterveydenhuolto-, palo ja pelastustoimi sekä työllisyyspalvelut. Sote saaren palvelut ovat lakiperustaisia palveluita, joiden tuottamisesta kunta vastaa itse, yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa tai palvelut ostetaan muilta kunnilta, kuntayhtymistä tai yksityisiltä palveluntuottajilta. Keskeinen haaste on taloudellinen toiminta

Sosiaalityön palveluita ovat sosiaalityö, lastensuojelu, vammaispalvelut ja kehitysvammapalvelut: Lueteltujen lisäksi sen hoidettavaksi kuuluu useita muita tehtäviä, jotka kunta hoitaa osana sosiaalityötä. Sosiaalityön palveluiden tehtävänä on tukea ja auttaa yksilöitä ja perheitä ohjauksella ja neuvonnalla sekä järjestämällä tarvittaessa erilaisia tukitoimia. Terveystenhuollon palveluihin kuuluvat terveysneuvonta, perusterveydenhuollon vastaanotto toiminta, kuntoutus, suun terveydenhuolto, kouluterveydenhuolto, mielenterveyspalvelut ja erikoissairaanhoido. Lisäksi kunta ostaa oman toiminnan täydentämiseksi palveluita lähikuntien vuodeosastoilta. Tarkoituksena on tarjota hyviä, laadukkaita perusterveydenhuollon palveluita kuntalaisille ja tätä kautta edistetään ja ylläpidetään asukkaiden fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia.

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu						
LT50						
ml. sisäiset erät, €	TP 2017	TA 2018	TA 2018 muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	7 448	2 200		5 450	7 400	7 400
Maksutuotot	233 454	226 900		267 880	214 050	217 000
Tuet ja avustukset	44 698	31 900		35 997	16 900	16 900
Vuokratuotot	75 076	83 283		72 000	75 000	75 900
Muut toimintatuotot	11 291	2 250		1 040		
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	371 967	346 533		382 367	313 350	317 200
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-1 381 697	-1 406 593	-65 000	-1 377 208	-1 395 187	-1 381 924
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-318 108	-312 581		-296 947	-296 931	-294 658
Muut henkilösivukulut	-37 747	-48 697		-56 565	-57 313	-56 773
Palvelujen ostot	-2 547 881	-2 351 627		-2 603 170	-2 248 793	-2 255 916
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-129 248	-132 200		-113 246	-87 790	-86 790
Avustukset	-159 098	-144 300		-141 538	-133 190	-133 815
Vuokrat	-280 746	-285 716		-274 585	-274 465	-274 465
Muut toimintakulut	-5 168	-2 350		-940	-165	-165
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 859 693	-4 684 064	-65 000	-4 864 199	-4 493 834	-4 484 506
TOIMINTAKATE	-4 487 726	-4 337 531	-65 000	-4 481 832	-4 180 484	-4 167 306
Muut rahoituskulut	-27					
VUOSIKATE	-4 487 753	-4 337 531	-65 000	-4 481 832	-4 180 484	-4 167 306
Suunn.mukaiset poistot	-23 163			-17 961	-10 973	-2 172
TILIKAUDEN TULOS	-4 510 916	-4 337 531	-65 000	-4 499 793	-4 191 457	-4 169 478

Sitovat tavoitteet

Hyvinvoiva kuntalainen ja laadukkaan palvelut		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Monipuoliset palvelut tiedossa ja saavutettavissa viivytyksettä	Sote saari-palvelualueen kaikki palvelut ovat asukkaiden saatavilla.	Keskimääräinen odotus-/jonotusaika hoitajalle, lääkärille, hammaslääkärille, sosiaalityöntekijälle, palveluasumiseen, omaishoidon tukipäätös. Arviointi: päivät Palvelutarpeen arviointi tehdään vanhuspalveluissa kaikille asiakkaille samalla menetelmällä (Rai-screen). Arviointi: tehty/ei tehty.

Vahva talous ja motivoitunut hyvinvoiva henkilöstö		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Hyvä johtamiskulttuuri ja henkilökunta aktiivinen työyhteisössä	Sote saari-palvelualueen työntekijät osallistuvat oman työryhmänsä palaveriin ja kehittämispäiviin, oman palvelualueen asiakastapaamisiin. Oman ja esimiesten toiminnan jatkuva arviointi.	Läsnäolo palaverissa työvuoron aikana. Tavoite olla paikalla aina työvuorossa. Viikkopalaverimuistiot intrassa 1.1.2019 alkaen. On/ei ole Kehittämissuunnitelmien toteutuksen arviointi yhteisesti työryhmittäin 3 kertaa vuodessa. Valitut teemat: Saarenkartano: omahoitajuus, kotihoito: palvelutarpeen arviointi, terveyskeskus: sujuvat prosessit. Mittari: teemojen edistyminen arjessa. Arviointi työntekijöittäin ja työryhmittäin. Palvelualueen asiakastapaamisten määrä/vuosi. Mittari eri alueittain pidetty/ei pidetty. Kehittämiskeskustelupalaute ja esimiesarviointi kirjallisena – raportointi luottamushenkilöille. Esimiesarviointi numeraalisena.

Saaristolainen asuminen ja ainutlaatuinen ympäristö		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Kaavoituksen nopea eteneminen kansallismaisema huomioiden	Kaavoituksessa huomioidaan erilaiset tarpeet eri-ikäisille riittävästi sopivia palveluita, asumista ja kotona asumisen tukea saatavilla.	Kotona asumisen tukeminen kotipalvelun keinoin: palvelutarpeen arviointi kaikille asiakkaille vanhuspalveluissa. Arviointi: tehty /ei Päivätoiminnan ryhmät: kävijämäärät. Osana hyvinvointikertomusta huomioidaan palveluiden muutoksen tarpeet. Mittari: uusien palvelumuotojen suunnittelu ja käyttöönotto. Perhehoidon edistäminen.

Luova ja positiivinen yrittäjyysilmasto		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Matkailun merkityksen nostaminen päätöksenteossa	Etsiä yhteistyön mahdollisuuksia kolmannen sektorin toimijoiden, vapaaehtoisten, yhdistysten ja yrittäjien kanssa.	Kontaktit, tapaamiset ja suunnitelmat (määrä) koko palvelualueen palvelutarjonnan monipuolistamiseksi.

Sote saaren hallinto

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 muutos	TA 2018 + muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-91 105	-93 550	0	-93 550	-170 882	-181 565	-178 868
TOIMINTAKATE	-91 105	-93 550	0	-93 550	-170 882	-181 565	-178 868

Keskeiset toimenpiteet

- aktiivinen työskentely muutoksen onnistumiseksi paikallisesti, alueellisesti ja maakunnallisesti
- henkilöstön osaamisen ajantasaistaminen kohti maakuntaa
- palvelualueen sihteerin toimenkuvan muotoileminen yhdessä esimiehen kanssa
- palvelualueen sihteeriresurssin hyödyntäminen koko palvelualueella

Sosiaalipalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 muutos	TA 2018 + muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	11 029	2 400	0	2 400	2 700	2700	2700
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-438 753	-391 540	0	-391 540	-380 001	-355 340	-324 678
TOIMINTAKATE	-427 724	-389 140	0	-389 140	-377 301	-352 640	-321 978

Keskeiset toimenpiteet

- toteuttaa lain vaatimat tehtävät oikea-aikaisesti ja määräajoissa
- yhteistyö oman palvelualueen sisällä ja muiden palvelualueiden kanssa
- toimia keskeisenä tahona perheiden tilanteissa toiminnan pääpainopisteenä ennaltaehkäisy
- määritellä lapsiperheiden kotipalvelutarpeet ja etsiä resurssia
- varautuminen kansallisen sosiaalihuollon asiakastietovarannon (KANSA) käyttöönottoon
- varautuminen maakunnallisen ohjauksen mukaisesti asiakastietojärjestelmän muutostoiimiin

Vanhuspalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 muutos	TA 2018 + muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	241 623	228 033	0	228 033	230 120	179 250	181 100
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 425 901	-1 481 826	-60 000	-1 541 826	-1 387 485	-1 082 205	-1 092 686
TOIMINTAKATE	-1 184 278	-1 253 793		-1 313 793	-1 157 365	-902 955	-911 586

Keskeiset toimenpiteet

Kotihoito

- koko henkilöstö ottaa käyttöön menetelmän palvelutarpeen arvioimiseksi, 4 hoitajan koulutus
- sairaanhoitajaresurssin täysimääräinen käyttöönotto, mm. kotiutettavien lääkeshoidon toteutus
- Seniorineuvola ja -puhelin toimivat sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti (asiakkaiden määrä, ohjaukset eteenpäin, sosiaalinen neuvonta ja palvelutarpeenarvointi kotikäynnit)
- maaliskuuhun mennessä otetaan käyttöön uusi kotihoidon suunnitelma ja kirjatut kotipalvelun kriteerit

Vanhusten asumispalvelut

Palvelukoti Saarenkartano toimii 19-paikkaisena, pitkäaikaisasuntoja on yhteensä 15 paikkaa ja 4 paikkaa varattu lyhytaikaiseen asumispalvelun tarpeeseen ja omaishoitajien lepopäiväjaksoihin

- omahoitajuuden kehittäminen jatkuu. Lopputuotoksena kirjallinen pohdinta omahoitajuuden sisällöistä.
- palvelutarpeen arvioiminen tehdään kaikille uusille asukkaille tuloviikolla, palvelun piirissä olleet asiakkaat arvioidaan omahoitajan toimesta puolen vuoden kuluessa. Osa henkilökunnasta (1-2) saa koulutuksen menetelmän käyttöön ja loppujen koulutus tapahtuu menetelmän käyttöönoton yhteydessä.
- asiakasillat omaisten ja henkilökunnan kanssa puolen vuoden välein, seuraava huhtikuussa 2019.
- palvelukokonaisuuden tarkasteleminen asiakkaan näkökulmasta.
- kuntouttava työote näkyy joka päiväisessä toiminnassa, moniammatillinen toiminta
- resurssien tarkastelu pitkällä tähtäimellä

Omaishoidon tuki

Omaishoidon tuki on ainoa perusturvapalveluiden palvelu, joka ei ole kunnan lakisääteistä toimintaa. Omaishoidon tuen myöntäminen ja tarkastelu seudullisten kriteerien mukaisesti turvaa mahdollisimman pitkään jatkuvaa kotona asumista ja on kriteereiltään sen kaltainen, että korvaa laitoshoidon. Omaishoitajien vapaat hoidetaan asiakkaiden omien suunnitelmien mukaan Palvelukoti Saarenkartanossa.

Terveyspalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 muutos	TA 2018 + muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	93 252	101 700	0	101 700	119 650	116 900	118 900
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 664 892	-2 555 098	0	-2 555 098	-2 670 865	-2 503 889	-2 513 434
TOIMINTAKATE	-2 571 640	-2 453 398	0	-2 453 398	-2 551 215	-2 386 999	-2 394 534

Keskeiset toimenpiteet

- ryhmämuotoisten palveluiden käynnistäminen tammikuussa 2019 (elintapaohjaus, hyvinvointi, kuntoutus)
- painopisteen siirtoa ennaltaehkäisyyn
- asiakasprosessin ja hoidon tarpeen arvioinnin kuvaaminen
- palvelumaksujen ajantasaistaminen, säännöllinen seuranta ja raportointi
- asiakastapaamiset säännöllisesti, seuraava huhtikuussa 2019
- palveluista tiedottaminen Kuntatiedotteessa
- digitaalisten palveluiden käyttöharjoittelu, etäpalveluiden kokeilu
- lääkärinpalvelujen turvaaminen

Ympäristöterveydenhuolto-, palo- ja pelastustoimi

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 muutos	TA 2018 + muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	137	0	0	0	0		0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-128 554	-91 735	0	-91 735	-128 370	-130 146	-131 737
TOIMINTAKATE	-128 417	-91 735	0	-91 735	-128 370	-130 146	-131 737

Keskeiset toimenpiteet

Ympäristöterveydenhuollon keskeinen tehtävä on turvata lainsäädännön noudattamista. Alueeseen kuuluu mm. elintarvikevalvonta, eläinlääkintähuolto, terveydensuojelu ja tupakkalain valvonta.

Oulu-Koillismaan pelastuslaitos hoitaa alueellisesti lakisääteiset onnettomuuksien ehkäisyn, pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelut.

Maatalouspalvelut on hoidettu myös alueellisesti yhdessä lähikuntien kanssa

Työllisyyspalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 + muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	25 926	14 400	14 400	29 897	14 500	14 500
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-110 488	-70 315	-70 315	-126 596	-28 453	-28 453
TOIMINTAKATE	-84 562	-55 915	-55 915	-96 699	-42 953	-42 953

Keskeiset toimenpiteet

- työttömien tavoittaminen hyvissä ajoin, ennakoivasti
- yhteistyö yli palvelualuerajojen
- työpajan palvelusta tiedottaminen asukkaille ja tätä kautta tuottojen saaminen
- TYP-asiakkuuksien suunnitelmien tekeminen ja kirjaaminen

5.3 Oppiva saari

Toimintaympäristöanalyysi

Hailuodon kunnan sivistyspalveluja järjestetään pienen kunnan saaristo-olosuhteissa, jotka tarjoavat sekä mahdollisuuksia että haasteita toiminnan järjestämiselle. Luonto on lähellä, palvelujen infrastruktuuri on pääosin ajanmukaista ja yleiset elinolosuhteet ovat kaupunki oloihin verrattuna rauhalliset ja väljät. Eri palveluiden toimijoilla on organisaation pienuudesta johtuen mahdollista toimia välittömässä ja tiiviissä yhteistyössä. Toisaalta saaristo-olosuhteet rajaavat kuntalaisten mahdollisuuksia päästä suurempien ympäristökuntien monipuolisempien oppilashuoltopalvelujen sekä harrastus- ja kulttuuripalvelujen piiriin.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Hailuodon kunnan kuntastrategian 2025 mukaan Hailuoto tarjoaa laadukkaita julkiset ja yksityiset palvelut. Sivistyspalveluihin kuuluvat varhaiskasvatus ja esiopetus, perusopetus, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, kansalais- ja musiikkiopisto, kirjasto, museo sekä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut. Palvelujen tarkoituksena on turvata sivistystoimen peruspalvelut, edistää kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä, elämänhallintaa, tietojen ja taitojen karttumista sekä tarjota kulttuurikokemuksia Hailuodon omaleimaisuutta painottaen. Varhaiskasvatuspalvelut ja perusopetus järjestetään voimassaolevan lainsäädännön perusteella ja huomioiden varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmien perusteet. Perusopetuksen oppilashuollossa tehdään yhteistyötä perusturvapalvelujen kanssa. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut järjestetään pääosin kunnan omana palveluna. Nuorisotoimen tehtävänä on luoda edellytyksiä nuorisotoiminnan kehittymiselle, tukea nuorisoyhdistyksiä ja muuta nuorten itsensä järjestämää toimintaa.

Nuorisotoimi antaa myös neuvontaa, asiantuntija- ja muuta apua nuorisotoimintaa koskeissa asioissa. Nuorisotoimen toiminta-ajatuksena on nuorten elin olojen parantaminen ja edellytysten luominen nuorten kansalaistoiminnalle. Tavoitteena on myönteisten elämysten tuottaminen lapsille ja nuorille erilaisten toimintojen ja tapahtumien avulla. Nuorisotoimi pyrkii järjestämään nuorille toimintamahdollisuuksia sekä mielekkäitä vapaa-ajan viettotapoja. Koululaisten kesätyöllistäminen hoidetaan nuorisotoimen kautta. Muuta toimintaa ovat mm. kerhot, kurssit, leirit, retket. Nuorisotila Luukun nuorisoihoja pyörittää Hailuodon 4H -yhdistys, jolle kunta maksaa korvauksen.

Yhteistyö yli kuntarajojen kuuluu olennaisena osana kuntamme nuorisotyöhön. Vapaa-aikatoimistossa hoidetaan asiakaspalvelu ja hallinto sekä otetaan vastaan ilmoittautumiset tapahtumiin, retkille ja leireille. Toimintaa on pyritty järjestämään kaikenikäisille kuntalaisille ja samalla myös Hailuodon lukuisille kesävieraille. Toimintaa on organisoitu yhteistyössä, yhteistyökumppaneina ovat olleet paikalliset järjestöt, seurakunta, peruskoulu ja muut tahot sekä seutukunnan muut vapaa-aikatoimet.

Nuorisovaltuusto aloitti toimintansa keväällä 2018 ja jatkaa yhä voimakkaammin paikallisten lasten ja nuorten äänen esiintuojana.

Liikuntatoimen tehtävänä on huolehtia liikuntatoiminnan suunnittelusta ja kehittämisestä sekä kunnassa harjoitettavan liikuntatoiminnan tukemisesta. Toiminta-ajatuksena on monipuolisten perusliikuntapalveluiden tarjoaminen kaikille kuntalaisille. Tavoitteena on terve, työkykyinen, monipuolisesti liikuntapalveluja käyttävä kuntalainen.

Liikuntatoimi järjestää liikuntakerhoja ja liikuttaa ihmisiä erilaisten tempausten muodossa. Lisäksi liikuntatoimi hoitaa kuntosali- ja liikuntahallivuorojen jakamisen, valvonnan ja laskutuksen.

Yhteistyö eri tahojen kanssa on suuri voimavara ja tähän liikuntatoimessa aiotaan panostaa aiempaa enemmän.

Yhteistyö niin koulun kuin perusturva- ja teknisen toimen kanssa tulee lisääntymään tulevaisuudessa. Yli hallintokuntien toimiva liikuntatiimi suunnittelee ja toteuttaa tapahtumia ja tempauksia kaikkien kuntalaisten hyvinvointia ajatellen

Kunnan liikunta-alueista urheilukenttä on rakennettu 1987, Hyypän valaistu hiihtolatu 1987, jääkiekkokaukalo/tenniskenttä 1999 ja Kirkonkylän valaistu hiihtolatu 2003. Frisbeegolf -rata valmistui 2016-2017. Uusi kaukalo on hankittu joulukuussa 2017.

Muiden liikuntapaikkojen kehittämiseksi on käynnistettävä pidemmän tähtäimen suunnittelutyö, suoritetaan välttämättömät korjaustoimenpiteet ja teetetään reittitoimitus Hyypän hiihtoladulle.

Palvelualueen yleistavoite

Hailuodon sivistysosaston tärkeimmät painopistealueet talousarviovuonna ovat:

- 1 Perusopetuksen opetussuunnitelman uudistaminen (uudistustyö tulee jatkumaan vuoteen 2019 saakka).
- 2 Perusopetuksen IT-laitteiston ja ohjelmistojen ajantasaistamisen jatkaminen.
- 3 Oppilashallinnon ohjelmien siirtäminen SaaS-järjestelmään varhaiskasvatuksen ja koulun järjestelmien yhteensovittamisen vuoksi 1.1.2019
- 4 Varhaiskasvatuksen asiakasjärjestelmän käyttöönotto 1.8.2019
- 5 Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kansainvälisen toiminnan kehittäminen ja verkostoituminen.
- 6 Osallistuminen lapsi- ja perhetyön muutosohjelmaan LAPE-hankkeen jatkotyöhön teemalla Hyvä kasvuyhteisö.
- 7 Koulu- ja varhaiskasvatusikäisten lasten harrastus- ja liikuntapalveluiden lisääminen mm. valtionavustushankkeiden sekä KOULURAUHA-välituntitoiminnan avulla
- 8 Sivistystoimijoiden yhteistyön kehittäminen edelleen.
- 9 Hyypän hiihtoladun kehittämisen edellytyksenä olevan maanomistuksen yhtenäistämishankkeen eteneminen.
- 10 Ulkoliikunta-alueiden kehittäminen
- 11 Kirjaston aukioloaikojen lisäämistavoite omatoimikirjastohankkeen käynnistämällä

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu						
LT60 ml. sisäiset erät, €	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	4 049	3 500			-1 200	-1 200
Maksutuotot	59 618	44 900		46 692	47 906	48 768
Tuet ja avustukset	4 438	8 300		19 806	19 806	19 806
Vuokratuotot	25 530	27 196		1 925	1 975	2 011
Muut toimintatuotot	1 302			24 854	24 854	24 854
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	94 937	83 896		93 277	93 341	94 239
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-756 582	-815 461		-894 421	-920 705	-942 160
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-155 623	-165 470		-188 589	-193 098	-196 780
Muut henkilösivukulut	-21 738	-27 190		-36 712	-37 768	-38 645
Palvelujen ostot	-265 529	-294 312		-272 990	-276 132	-278 373
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50 001	-53 145		-57 937	-59 441	-60 511
Avustukset	-37 236	-47 000		-26 000	-26 676	-27 155
Vuokrat	-476 027	-479 258		-481 279	-481 512	-481 676
Muut toimintakulut	-2 390	-3 414		-3 478	-3 567	-3 631
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 765 126	-1 885 250		-1 961 406	-1 998 899	-2 028 931
TOIMINTAKATE	-1 670 189	-1 801 354		-1 868 129	-1 905 558	-1 934 692
Muut rahoituskulut	-17					
VUOSIKATE	-1 670 206	-1 801 354		-1 868 129	-1 905 558	-1 934 692
Suunn.mukaiset poistot	-4 634	-4 634		-3 658	-1 935	-1 935
TILIKAUDEN TULOS	-1 674 840	-1 805 988		-1 871 787	-1 907 493	-1 936 627

Sitovat tavoitteet

Hyvinvoiva kuntalainen ja laadukkaan palvelut		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Monipuoliset palvelut tiedossa ja saavutettavissa viivytyksettä	Peruspalveluiden kehittäminen tämän hetken tarpeita vastaavaksi: hallinnon järjestelmä varhaiskasvatuksessa ja koulussa Vuorohoito varhaiskasvatuksessa, oppilashuollon ja koulunkäynnin ohjaajien palvelut koulussa Kirjastojärjestelmä, omatoimikirjasto Kulttuuri- ja tapahtumatoiminnan jatkuvuus Uuden nuorisotilan välineet ja varustus, retket, leirit Yhteistoimintahankkeiden käynnistys lähikuntien kanssa Yhteistyössä teknisen toimen ja perusturvan kanssa: -olemassa olevien liikuntapaikkojen kehittäminen monipuolistamalla käyttömahdollisuuksia ja uusimalla välineistöä -edellytykset Hyypän hiihtoladun kehittämiseksi reittitoimituksella -muiden liikuntapaikkojen kehittämisen selvitystyö/toteuttaminen, mm. urheilukenttä ja beach volley -kenttä -liikuntatiimin toiminta -kuntosalin kehittäminen -ulkoliikuntapaikka kaikenikäisille urheilukentälle -Yhteistyö paikallisyhdistysten ja srk:n kanssa Kunnan yleiset vuorot -erilaista ja uuttakin toimintaa kaikenikäisille, nyt pääpaino lapsille ja seniori-ikäisille -jatketaan ja kehitetään jo olemassa olevia käytäntöjä ja tapahtumia Kannustetaan kuntalaisia liikkumaan ja osallistumaan monipuolisesti -liikuntareseptin käyttöönotto -inbody- yms testaukset	Koulunkäynninohjaajien/iltapäivä kerhon ohjaajan toimien kokoajaistaminen ja vakinaistaminen Päiväkotit talousraportoinnissa yhdeksi päiväkodiksi 1.1.2019. Uudet rekrytoinnit varhaiskasvatuksessa Kulttuuritapahtumat Tapahtumakalenteri Kävijämäärien seuranta Kirjastohankkeen aloittaminen omatoimikirjastonkäynnistämiseksi ja kirjaston aukioloaikojen lisäämiseksi Aukioloaikojen seuranta: h / v, poikkeuspäivien lkm Valtionavustukset Terveysten ja hyvinvoinnin edistämisen aktiivisuus -kuntatiedotteen terveys infojen määrä -hyvinvointi tapahtumat - osallistujamäärä -liikuntatiimin aktiivisuus ja kyselyt Tilojen käyttöaste -tapahtumien määrä - osallistujien määrä -kansansairauksien indeksit -sairastavuusindeksit

Vahva talous ja motivoitunut hyvinvoiva henkilöstö		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Hyvä johtamiskulttuuri ja henkilökunta aktiivinen työyhteisössä	Osallisuuden ja vaikuttamisen mahdollisuuksien turvaaminen Sivistystoimijoiden yhteistyön vahvistaminen Selkeä vastuualueiden jako Vuosirytmien ennakoointi ja suunnittelu Esimiehen läsnäolo	Toimiva yhteistyörakenne: säännöllinen kokousaikataulukko, tiimipalaverit, sivistystoimijoiden yhteinen kokous 5krt/v, kirjaukset nähtävillä Intrassa. Vuosi- ja viikkosuunnitelmat: vaka, koulu, ap-ip, tapahtumakalenteri, viikkotiedote Säännölliset yksilö- ja ryhmäkehityskeskustelut Henkilöstökyselyt ja lyhytaikaisten poissaolojen määrä Sijaisten rekrytoinnin toimivuus

Saaristolainen asuminen ja ainutlaatuinen ympäristö		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Kaavoituksen nopea eteneminen kansallismaisema huomioiden	-Asiakkaiden mm. lasten, nuorten ja vanhempien osallistaminen suunnitteluun -Historiahankkeiden tukeminen mm. museo- ja historiatoimikunnan käynnistyminen -Kansallismaisema ja kulttuuriperintö huomioidaan kirjaston aineistossa	Suunnitellut tuotokset Museo- ja historiatoimikunnan työ Museokäyntien määrä

Luova ja positiivinen yrittäjyysilmasto		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Matkailun merkityksen nostaminen päätöksenteossa	-Hyypän reitistöjen reittitoimitus -Kansainvälisen yhteistoiminnan kehittäminen perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. -Yrittäjäkasvatus -Ulkoliikuntapaikkojen kehittäminen -Uusi yhteistyöasiakirja järjestöjen ja kunnan tueksi -Omatoimikirjastohanke: Säännölliset aukioloajat iltaisin: kirjasto toimii matkailijoiden ja kausiasujien pistäytymispaikkana, lepopaikkana ja "tietotoimistona". -Digitaaliset palvelut -Tiedotus	Reitistöjen valmiusaste ja käyttö Valtionavustukset, yhteistyön arviointi Yrityskylätoimintaan osallistuminen Uudet käytännöt tilavuokriin ja avustuksiin Kirjaston aukiolo tunnit

Oppivan saaren hallinto

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	150					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-17 132	-28 173		-92 083	-93 787	-95 179
TOIMINTAKATE	-16 982	-28 173		-92 083	-93 787	-95 179

Keskeiset toimenpiteet

- työn vaativuuden (TVA) arviointulosten käyttöönotto
- verkostoituminen ja aktiivinen yhteistyö ympäristökuntien sivistyspalvelujen kanssa
- osallistuminen alueellisiin ja valtakunnallisiin sivistyspalvelufoorumeihin ja koulutuksiin
- palvelualueesihteerin toimenkuvan edelleen kehittäminen ja resurssin laaja-alainen hyödyntäminen sivistyspalveluiden eri yksiköissä

Perusopetuspalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	33 362	32 310		44 354	44 354	44 354
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 070 299	-1 121 985		-1 086 886	-1 106 332	-1 121 939
TOIMINTAKATE	-1 036 937	-1 089 675		-1 042 532	-1 061 978	-1 077 585

Keskeiset toimenpiteet

- Oppilashuollon rakenteiden uudistamisen pysyvyys ja aktiivinen yhteistyö yli hallintokuntarajojen
- Oppilaiden tuen ja ohjauksen pysyvyyden varmistaminen vakinaistamalla ja kokoaikaistamalla koulunkäynninohjaajien toimet (2)
- KOULURAUHA-välitunti toiminnan monipuolisuuden ja jatkuvuuden turvaaminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
- IT-laite- ja ohjelmistohankinnat
- Perusopetuksen kansainvälisen toiminnan käytännön yhteistyö ja yhteistyöverkoston rakentaminen

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 881	1 886		1 925	1 975	2 011
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-120 493	-136 921		-130 750	-132 345	-133 596
TOIMINTAKATE	-117 612	-135 035		-128 825	-130 370	-131 585

Keskeiset toimenpiteet

Nuoriso

Nykyinen Luukun nuorisotila on sisäilmaongelmainen. Siksi uuden kunnantalon valmistuessa uuden nuorisotilan varustus ja välineet on hankittava käyttöönottoaiheessa syksyllä 2019.

Liikunta

1. Jatketaan Hyypän hiihtoladun maanomistuksen yhtenäistämishanketta ja reittitoimitusta

2. Jatketaan urheilukentän perusparantamista:

- keskikentän kunnostus ja maa-aineksen vaihtaminen -> kivituhka tms.
- juoksuratojen kunnostus; ratojen tasoitus, murske, ratareunukset, rikkaruohojen poisto koko urheilukentältä
- hyppy- ja heittopaikkojen kunnostus
- vanhalle urheilukentälle ulkoliikuntapaikka palvelemaan kaikkia kuntalaisia, lasten välineistöä ja ulkoliikuntavälineistöä

Urheilukentän perustukset ovat hyvässä kunnossa, imee hyvin vettä. Kenttä on kuitenkin epätasainen ja siinä oleva maa-aines liian pehmeää esim. jalkapallon tai pesäpallon pelaamiseen. Kenttä on lähinnä koululaisten käytössä. Vapaa-ajalla varsinkin jalkapallo on erittäin suosittua Hailuodossa, mutta myös pesäpalloa haluttaisiin pelata. Kentän päällyste on kerrostunut vähäisen ja pinnallisen lanauksen vuoksi ja se ei kestä pelaamista.

3. Muuta:

- vanhan alakoulun pihalle lentopallokenttä ns. Beach volley
- liikuntahallin patjojen uusiminen ~1 500 €
- jääkiekkokaukaloon uudet, kevyemmät maalit, jotta lapsetkin voivat siirtää 1 000 €

Kirjastopalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ		4 500				
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-80 423	-92 584		-90 414	-92 177	-93 572
TOIMINTAKATE	-80 423	-88 084		-90 414	-92 177	-93 572

Keskeiset toimenpiteet

- Aukioloaikojen tiedottaminen ja laajentamisen valmistelu.
- Omatoimikirjastohankkeen ensimmäinen vaihe
- Uusien integroidun konsortion (eli v. 2016 käyttöön otetun kirjastojärjestelmän) tarjoamien palvelujen tiedottaminen
- Yhteistyö sidosryhmien kanssa (digineuvonta)
- Kirjastorakennuksen kunnon ja kulkureittien arviointi (saavutettavuus)

Kulttuuripalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	837	400		408	419	426
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-16 122	-24 406		-25 341	-26 041	-26 588
TOIMINTAKATE	-15 285	-24 006		-24 933	-25 622	-26 162

Keskeiset toimenpiteet

- Kulttuuripalvelujen järjestäminen sekä yhteistyössä koulun kanssa että laajemmalle yleisölle, näyttelyiden ja vuotuistapahtumien järjestäminen
- Uuden kirjastolain vaatimusten läpikäynti
- Museo- ja historiatoimikunnan perustaminen ja toiminnan käynnistäminen
- Museon rakennusten ylläpito ja kunnostus. Museotoiminnan kehittämistoimet toimikunnan päätösten mukaisesti

Muut opetuspalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5 771	4 000		4 934	5 062	5 153
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-24 334	-23 900		-23 483	-24 092	-24 526
TOIMINTAKATE	-18 563	-19 900		-18 549	-19 030	-19 373

Keskeiset toimenpiteet

- Kansalaisopiston ohjelman tuntimäärä säilyy samana 570h/vuosi. Kustannus Hailuodon kunnalle on 21 480 €. Arvioidut tuotot kurssimaksuista TA2019 6 434 € (nousu 850 €)
- Kurssimaksuihin korotus n. 5-7 €/kurssi, sillä Hailuodon kurssimaksut ovat tällä hetkellä huomattavasti naapurikuntia alhaisempia. Kurssimaksun korotukset painottuisivat lyhytkursseihin (10-20 opetustuntia), joissa opettaja useimmin tulee Hailuodon ulkopuolelta (korkeammat kustannukset). Myös muun paikkakuntalaisia opiskelijoita tulee lyhyt kurseille. Tähän asti lyhytkurssien tuntimaksukerroin on ollut 1,44. Se nousisi 1,75:een. Käytännössä kurssimaksun nousu on 28 €:sta 35 €:oon.
- Kudontapiirin lakkauttamisen seuraukset vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Kudontapiiri toimii vuokratiloissa, jolloin kurssin päättymisen edellyttää kangaspuiden ym. tarvikkeiden varastoinnin muihin tiloihin tai myynnin. Kudontakurssi jatkuu vielä kevään 2019.

Varhaiskasvatus

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	51 936	40 800		41 656	41 531	42 295
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-436 323	-457 281		-512 449	-524 125	-533 531
TOIMINTAKATE	-384 387	-416 481		-470 793	-482 594	-491 236

Keskeiset toimenpiteet

- keskeneräisen asiakasjärjestelmän eteenpäin vieminen ja käyttöönotto 1.8.2019
- Varda-järjestelmään siirtyminen
- Hailuodon kunnan varhaiskasvatussuunnitelman päivittäminen uuden Varhaiskasvatuslain mukaiseksi
- Päiväkotikiinni 1. – 28.7. neljä viikkoa
- Varhaiskasvatusoikeuden, 20t/vko, pois rajaaminen kesä-heinäkuulta

5.4 Elinvoimainen saari

Toimintaympäristöanalyysi

Elinvoimaisen saaren tulosalueita ovat

- Elinvoimaisen saaren hallinto
- Asumis- ja yhdyskuntapalvelut
- Kaavoituspalvelut
- Rakennusvalvontapalvelut
- Ulkoilu- ja virkistysalueet
- Tekniset tukipalvelut
- Lämmöntuotantopalvelut

Elinvoimainen saari –palvelualue vastaa mm. oman palvelualueen hallinnosta, yhdyskuntapalveluista, asunnoista, toimitiloista, palvelualueiden rakennuksista, kaavoituspalveluista, rakennusvalvontapalveluista, ulkoilu- ja virkistysalueista, kiinteistö- ja kunnossapitopalveluista, puhdistus- ja ruokahuoltopalveluista sekä kaukolämmön tuotantopalveluista.

Tekninen johtaja valmistelee palvelualueensa viranomaislautakuntaan ja kunnanhallitukseen menevät asiat, vastaa palvelualueensa hallinnosta, rakennusvalvonnasta, rakentamiseen liittyvistä investoinneista sekä kunnan kaavoittajalle kuuluvista tehtävistä.

Kiinteistöpäällikkö vastaa pääasiassa asumis- ja yhdyskuntapalveluista, ulkoilu- ja virkistysalueista, teknisistä tukipalveluista, lämmöntuotantopalveluista sekä rakentamiseen liittyvistä investoinneista yhdessä teknisen johtajan kanssa Kiinteistöpäällikkö toimii tarvittaessa teknisen johtajan sijaisena.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Palvelualueen tehtävinä on huolehtia:

Elinvoimaisen saaren hallinnon tulosalueella

- koko palvelualueen hallintopalveluista
- asuntojen ja huoneistojen vuokrauksesta ja vuokrasopimusten laatimisesta
- markkinointiasioista (asuminen, rakennuspaikat)
- osoiterekisterin ja avainrekisterin ylläpidosta
- kunnan omien rakennusprojektien rakennuttajatehtävistä (jos toteutus omana työnä)

Asumis- ja yhdyskuntapalvelujen tulosalueella

- liikenneväylistä (kunnan toimialaan kuuluvat asiat)
- satamista
- muista yleisistä alueista
- vuokra-asunnoista ja vuokratuista toimitiloista
- Marjaniemen rakennuksista
- hallintorakennuksista
- perusturvarakennuksista
- sivistysrakennuksista
- teknisistä rakennuksista

Kaavoituspalvelujen tulosalueella

- asemakaavoituksesta

- yleiskaavoituksesta

Rakennusvalvontapalvelujen tulosalueella

- rakennustoiminnan valvonnasta ja ohjauksesta
- kaikkien rakentamiseen liittyvien lupien myöntämisestä
- viranomaiskatselmusten suorittamisesta
- kiinteistörekisterin ylläpidosta

Ulkoilu- ja virkistysalueiden tulosalueella

- reitistöjen ja taukotupien ylläpidosta ja kehittämisestä
- liikunta-alueiden ja niiden rakennelmien ylläpidosta ja kehittämisestä
- muiden ulkoliikuntapaikkojen ylläpidosta

Teknisten tukipalvelujen tulosalueella

- kunnan kiinteistöjen isännöinnistä ja kunnossapidosta
- kiinteistönhoidosta
- käyttäjäpalveluista
- puhdistus- ja ruokahuollon palveluista

Lämmöntuotantopalvelujen tulosalueella

- lämpölaitoksen ja kaukolämpöverkoston hoidosta ja huollosta
- hakkeen hankinnasta ja asianmukaisesta varastoinnista

Palvelualueen yleistavoite

Elinvoimainen saari -palvelualueen yleistavoitteena on käytettävissä olevien resurssien puitteissa huolehtia mahdollisimman huolellisesti ja kustannustehokkaasti eri tulos- ja vastualueiden taloudellisesti järkevästä ja määrätietoisesta hoidosta ja huollosta.

Palvelualueen tärkeimpänä tavoitteena on vahvistaa itsenäisen Hailuodon kunnan teknisiä palveluita ja kehittää niiden toimintaa ja toimintamalleja eri osa-alueilla siten, että eri tulosalueiden alaiset tehtävät ja toimenpiteet voidaan hoitaa omana työnä tai paikallisin ostopalveluin mahdollisimman nopeasti, laaja-alaisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Tekniset palvelut pyrkivät osaltaan turvaamaan kunnallisen toimivallan sekä kaavoituksesta että eri lupaprosesseista päätettäessä.

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

LT70 ml.sisäiset erät, €	TP2017	TA2018	TA2018 muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	2 126 502	1 182 818		1 258 547	1 260 671	1 258 421
Myyntituotot	318 023	327 030		480 069	479 660	479 855
Maksutuotot	217 547	210 079		165 428	167 428	169 428
Tuet ja avustukset	193	300		193		
Vuokratuotot	1 584 904	642 109		612 557	613 233	608 788
Muut toimintatuotot	5 835	3 300		300	350	350
Toimintakulut	-2 240 186	-1 481 263		-1 644 695	-1 527 864	-1 553 012
Henkilöstökulut yht.	-466 467	-557 856	-4 000	-618 281	-607 916	-620 864
Palvelujen ostot	-319 504	-367 644	-35 200	-468 268	-384 317	-394 067
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-443 702	-394 601	-36 000	-474 566	-466 816	-469 266
Avustukset		-60 000				
Vuokrat	-1 004 562	-99 662		-82 180	-67 815	-67 815
Muut toimintakulut	-5 951	-1 500		-1 400	-1 000	-1 000
Toimintakate	-113 684	-298 445		-386 148	-267 193	-294 591
Muut rahoituskulut						
Suunn. mukaiset poistot	-113 684	-298 445		-386 148	-267 193	-294 591
Tilikauden tulos	-481 094	-676 088		-737 355	-539 600	-554 328

Tulo- ja menolajikohtainen jaottelu on alustava tieto ja se tarkentuu käyttösuunnitelmassa.

Sitovat tavoitteet

Hyvinvoiva kuntalainen ja laadukkaan palvelut		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Monipuoliset palvelut tiedossa ja saavutettavissa viivytyksettä.	Osallistutaan yhtenä palvelualueena kuntalais- ja mökkiläistapahtumiin. Tiedotetaan tapahtumissa palvelualueen ajankohtaisista asioista. Tiedotetaan palvelualueen palveluista ja ajankohtaisista asioista kuntalaisille sekä vapaa-ajan asukkaille. Palvelua aina saatavilla (lomien porrastus). Vastataan yhteydenottoihin aina.	Asukas- ja mökkiläistapaamisten palautteen käsittely. Materiaalia työstetty tapahtumiin. Tiedotteet kotisivuilla ja kuntatiedotteessa. Asiakaspalaute.
Vahva talous ja motivoitunut hyvinvoiva henkilöstö		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Hyvä johtamiskulttuuri ja henkilökunta aktiivinen työyhteisössä.	Teknisten palveluiden henkilöstön kehityskeskustelujen järjestäminen. Palvelualueen sisäiset palaverit kerran kuukaudessa. Jaetaan vastuuta kaikille.	Henkilöstökysely ja lyhytaikaisten poissaolojen määrä. Kehityskeskustelut pidetty. Palaverimuistiot laadittu.
Saaristolainen asuminen ja ainutlaatuinen ympäristö		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Kaavoituksen nopea eteneminen kansallismaisema huomioiden.	Strategisen yleiskaavan valmistelu hyväksyntäkäsittelyyn. Marjaniemen Nokan asemakaavan muutoksen ja laajennuksen valmistelu ehdotusvaiheeseen. Kuntastrategian vaikutus kaavoitukseen ja maapolitiikkaan.	Strategisen yleiskaavan sekä Marjaniemen asemakaavan muutoksen ja laajennuksen valmistuminen vuoden 2019 aikana. Kaavoitussovimusluonnoksen laatiminen. Kuntastrategian valmisteluun osallistuminen, strategian vaikutus maapolitiittisen ohjelman sisältöön.

Luova ja positiivinen yrittäjyysilmasto		
Tavoite 2019	Palvelualueen tavoite 2019	Mittari/ arviointi
Matkailun merkityksen nostaminen päätöksenteossa.	Hyväksytään päätöksenteossa reitistöjen, taukotupien ja liikunta-alueiden sekä muiden yleisten alueiden uudet suunnitelmat ja niiden kehittämistavoitteet sekä rekryointitarpeet.	Virkamiesten, valiokunnan, hallituksen ja valtuuston itsearviointi ja päätösten sisältö.

Elinvoimaisen saaren hallinto

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 575	1 540		1 740		
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-103 168	-187 804		-224 597	-231 270	-236 902
TOIMINTAKATE	-100 593	-186 264		-222 857	-231 270	-236 902

Keskeiset toimenpiteet:

- selvitetään SOTE- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia kunnan toimintaan kiinteistöomaisuuden näkökulmasta
- osallistutaan uuden kuntastrategian laatimiseen
- päivitetään sisäiset vuokrat ja laaditaan vuokrasopimukset kunnanviraston ja Saarenkartanon investointien valmistuttua
- jalostetaan ja markkinoidaan kunnan rakennuspaikkoja siten, että kuntastrategian mukaiset tavoitteet täyttyvät
- salkutetaan kiinteistöt
- osallistutaan seudullisesti tärkeiden työryhmien työskentelyyn (tekniset johtajat, seudun liikenteen johtoryhmä, seuturakennetiimi, maakuntakaavoituksen neuvotteluryhmä, yms.)
- osallistutaan kunnan kannalta tärkeiden infra-hankkeiden työryhmien työskentelyyn (kevyen liikenteen väylän ja kiinteän yhteyden ohjausryhmät)

Muutokset edelliseen talousarvioon:

Tulosalueen nimi on muuttunut edelliseen talousarvioon verrattuna.

Palvelualueesihteeri (100 %) rekrytoitu keväällä 2018 toimistosihteerin (60 %) tilalle.

Kiinteistöpäällikkö (100 %) rekrytoitu keväällä 2018 aiemman teknisen isännöitsijän (ostopalvelu) tilalle.

Lisäys palkkakustannuksiin -45 549 €.

Asumis- ja yhdyskuntapalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 591 196	651 819		666 767	669 503	665 253
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 406 057	-527 851	-9 000	-584 136	-541 885	-545 885
TOIMINTAKATE	185 139	123 968		82 631	127 618	119 368

Keskeiset toimenpiteet:

- organisoidaan yksityisteiden talvikunnossapito kohtuullisella tasolla talvikaudella 2018-2019 (edellyttäen että urakkatarjouksia saadaan riittävästi) → mikäli urakkatarjouksia ei saada tarpeeksi, palautuu yksityisteiden talvikunnossapito tiekuntien ja –osakkaiden järjestettäväksi talvikaudesta 2018-2019 alkaen
- huolletaan ja kunnossapidetään kunnan hoitovastuulla olevia Huikun, Marjaniemen ja Sunikarin satamia siten, että satamien ja niiden rakenteiden käyttö on turvallista ja vaivatonta
- → hoito ja huolto ulkoistetaan alan ammattilaisille kilpailutuksen kautta vuoden 2019 aikana
- → investoidaan Marjaniemen ja Sunikarin satamarakenteiden korjaamiseen vuoden 2019 aikana
- luonnon ja ympäristön kestävä kehityksen tukemiseksi ohjataan luonnossa ja yleisillä alueilla liikkuvia käyttämään opastettuja reittejä huoltamalla, ylläpitämällä ja kehittämällä reitistöjä, liikunta-alueita, museoalueita sekä muita yleisiä alueita yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa
- huolehditaan yleisten alueiden (asemakaava-alueet, kunnan kiinteistöt, maatuva jäte, jäteasema, lentopaikka, kaatopaikka, tori, yms) siisteydestä ja kehittämisestä resurssien mukaan
- osallistutaan yhtenä palvelualueena liikenneturvallisuussuunnitelman päivitykseen
- korostetaan tienpitäjälle seudullisesti tärkeän läpi saaren kattavan kevyen liikenteen väylän tarpeellisuutta koko Hailuodon liikenneturvallisuuden kannalta.

Muutokset edelliseen talousarvioon:

Hierarkiarakenne on muuttunut edelliseen talousarvioon verrattuna. Talvikunnossapito muuttumassa maksulliseksi v. 2019 alkaen (maksu 100 €/vakituisen asunto).

Yksityisteiden talvikunnossapitoon varattu menoja -133 000 €, nousua edellisvuoteen -53 000 €.

Sisäisen lämmityksen kulutustiedot on päivitetty. Menot kasvaneet -40 719 € edellisvuodesta, kun kaikki kunnan rakennukset on saatu sisäisen laskutuksen piiriin.

Rakennusvalvontapalvelut**Tulosalueen sitovuus valtuustoon**

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 669	17 100		20 000	22 000	24 000
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-12 676	-17 100		-16 100	-18 600	-18 600
TOIMINTAKATE	-2 007			3 900	3 400	5 400

Keskeiset toimenpiteet:

- osallistutaan seudullisten työryhmien toimintaan mm. yhteistyövaihtoehtojen tutkimisessa
- ollaan mukana kunnan kehittämishankkeissa resurssien mukaan
- turvataan kunnallinen toimivalta kaavoitusasioissa
- huolehditaan siitä, että lupaprosessit ovat joustavia ja lyhytkestoisia
- käynnistetään kunnan rakennusjärjestyksen päivitys

Muutokset edelliseen talousarvioon:

Ei muutoksia edellisvuoden talousarvion rakenteisiin tai toimintoihin.

Ulkoilu- ja virkistysalueet

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-8 161	-9 331		-37 100	-27 600	-30 800
TOIMINTAKATE	-8 161	-9 331		-37 100	-27 600	-30 800

Keskeiset toimenpiteet:

- retkeilyreitistöjen suunnitelmat päätöksentekoon
- urheilukentän saneeraus
- yleisten alueiden inventointi ja niiden käyttösuunnitelmien laatiminen
- kaukalon, hiihtolatujen, reitistöjen ja ulkoilualueiden ylläpito

Muutokset edelliseen talousarvioon:

Uusi tulosalue, sisältää mm. kaukalon, urheilukentän, hiihtolatujen, reitistöjen, yleisten alueiden ja ulkoilualueiden kunnossapidon ja hoidon.

Tekniset tukipalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	412 036	404 312		414 549	413 677	413 677
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-527 469	-560 391		-584 640	-567 215	-579 111
TOIMINTAKATE	-115 433	-156 079		-170 091	-153 538	-165 434

Keskeiset toimenpiteet:

- osallistutaan uuden kunnanviraston toimitilojen hankesuunnitteluun valitun toteutusvaihtoehdon mukaisesti
- pyritään pitämään vuokra-asuntojen taso ja käyttöaste mahdollisimman korkeana ja vuokrataso seudullisesti kohtuullisena
- valmistellaan sisäisten vuokrien sopimukset eri palvelualueiden rakennuksille
- huolehditaan koko teknisten palveluiden henkilöstön hyvinvoinnista, jaksamisesta ja kouluttautumisesta resurssien mukaan

Toiminnalliset tunnusluvut

	Tp – 2016	Tp - 2017	Ta – 2018	Ta - 2019
Yleinen kiinteistökustannus €/ht-m ² /kk	4,07	4,08	3,23	4,75
Vuokrahuoneistojen määrä	73	69	73	67
Vuokrahuoneistojen pinta-alat (ht-m ²)	3243	3094	3243	2985
Vuokrahuoneistojen käyttöaste-%	95,0	92,3	92,3	94,5
Vakinaisen henkilöstön lkm (htv)	4,6	4,6	6,1	14,5

Käyttöasteprosentti on määritetty 23.10.2018 lasketun tilanteen mukaan. Kiinteistökustannuksiin on laskettu kaikkien rakennusten menot, kiinteistönhoito, keskitetysti hoidetut jaettavat, puhdistuspalvelut, väistötilat sekä hallinnon palkkakuluista 25 %.

Sisäiset vuokrat

	Ta - 2018	Ta - 2019
Hallintopalvelut	573 309	451 372
Perusturvapalvelut	290 233	291 433
Sivistyspalvelut	471 959	472 324
Tekniset palvelut	20 464	12 448
Yhteensä	1 355 966	1 227 577

Muutokset edelliseen talousarvioon:

Sisäiseen vuokraan on tehty indeksikorotukset. Puretut ja myydyt rakennukset on huomioitu sisäisissä vuokrissa. Väistötilojen ylläpitovuokra 17 000 € vuodelle 2019 sisältyy talousarvion käyttötalousosaan. Vastaavasti pääomavuokraosuus sisältyy kunnanhallituksen talousarvioon. Puhdistus- ja ruokahuoltopalvelut on siirretty Elinvoimainen saari –palvelualueen alaisuuteen. Kesätyöntekijöiden palkat (-20 000 €) sisältyvät tulosalueen talousarvioon. Kalustomäärärahaa varattu -8 500 € mahdollisten konerikkojen varalta.

Lämmöntuotantopalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	110 026	108 047		155 491	155 491	155 491
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-175 200	-110 986	-36 000	-138 122	-141 294	-141 714
TOIMINTAKATE	-65 174	-2 939		17 369	14 197	13 777

Keskeiset toimenpiteet:

- hankkia haketta ja tuottaa lämpöenergiaa taloudellisesti, tehokkaasti ja häiriöttömästi kunnan omiin ja lämpösopimusten piirissä oleviin ulkopuolisiin kiinteistöihin
- päivitetään lämpöenergian hinta

Muutokset edelliseen talousarvioon:

- rankavarastot haketettu loppuun kesällä 2018
- hake hankitaan MHY Oulun seudulta valmiina ja hakkeesta maksetaan punnituskaluston asennuksen jälkeen hakkeen lämpöarvon mukainen hinta (tekn. ltk 14.3.2017 § 7)
- tulonlisäystä 47 444 € pääasiassa sisäisen lämmityksen osalta, arvio perustuu edellisvuoden kulutukseen
- menonlisäystä hakkeen hankinnasta -42 000 €, alibudjetoitu vuodelle 2018

Kaavoituspalvelut

Tulosalueen sitovuus valtuustoon

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 455	-67 800	-30 200	-60 000		
TOIMINTAKATE	-7 455	-67 800		-60 000		

Keskeiset toimenpiteet:

- valmistellaan koko saaren kattava strateginen yleiskaava kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti ja viedään se kunnanhallitukselle ja –valtuustolle päätettäväksi ja hyväksyttäväksi
- aloitetaan maapoliittisen ohjelman päivitys kuntastrategian ja strategisen yleiskaavan periaatteiden pohjalta
- valmistellaan Nokan asemakaavan muutos ja laajennus ehdotusvaiheeseen
- valmistellaan kaavoitussojimusmalli päätöksentekoon hyväksyttäväksi

Henkilöstömuutokset 2019

Vuodelle 2019 ei ole odotettavissa henkilöstömuutoksia. Reitistöjen ja kaikkien ulkoliikunta-alueiden sekä yleisten alueiden hoito ja kunnossapito siirtyvät sivistyspalveluilta teknisille palveluille.

6 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA						
Ulkoinen	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	396 340	368 897	-2 400	466 635	452 589	472 130
Maksutuotot	510 615	481 879		480 000	429 384	435 196
Tuet ja avustukset	72 353	61 800		71 496	52 096	52 373
Vuokratuotot	547 228	539 686		541 274	548 759	548 223
Muut toimintatuotot	220 273	156 036		51 690	25 710	25 715
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 746 810	1 608 298	-2 400	1 611 095	1 508 538	1 533 637
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-3 539 845	-3 763 853	-99 000	-3 840 887	-3 879 860	-3 916 583
Palvelujen ostot	-3 415 993	-3 386 881	-87 697	-3 591 914	-3 144 632	-3 179 417
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-855 609	-755 486	-36 000	-792 433	-759 990	-764 478
Avustukset	-210 102	-297 558		-188 538	-181 178	-182 503
Vuokrat	-41 070	-91 269		-94 926	-80 949	-81 306
Muut toimintakulut	-56 834	-107 457		-11 130	-10 115	-11 231
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-8 119 453	-8 402 504	-222 697	-8 519 828	-8 056 724	-8 135 518
TOIMINTAKATE	-6 372 644	-6 794 206	-225 097	-6 908 733	-6 548 186	-6 601 881
Verotulot	3 690 562	3 675 000	-176 000	3 765 000	3 821 000	3 919 000
Valtionosuudet	3 475 939	3 401 000	33 681	3 326 460	3 343 093	3 416 641
Korkotuotot	9 597			5 000	5 000	5 000
Muut rahoitustuotot	90 023					
Korkokulut	-20 557	-15 000		-25 000	-25 000	-25 000
Muut rahoituskulut	-951			-2 400	-2 462	-2 506
VUOSIKATE	871 971	266 794	-367 416	160 327	593 445	711 254
Suunn.mukaiset poistot	-409 058	-382 277		-387 608	-398 753	-390 778
TILIKAUDEN TULOS	462 912	-115 483	-367 416	-227 281	194 692	320 476
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	132 817			106 129	105 470	97 744
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	595 729	-115 483	-367 416	-121 152	300 162	418 220
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
Toim. Tuotot/Toim. kulut %	21,5	19,1		18,9	18,7	18,8
Vuosikate/Poistot %	213,2	69,2		41,4	148,8	182
Vuosikate, €/asukas	902	277		167	540	648
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	3565	3463		3 337	3 197	3 578
Asukasmäärä	967	962		962	1098	1098

Tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin vuosittaisiin kustannuksiin, lainojen korko- ja rahoituskuluihin sekä suunnitelmanmukaisiin poistoihin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään seuraavat tiedot:

- **Toimintakate** osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakatteella osoitetaan, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelutuotteiden myynti- ja maksutuloilla.
- **Vuosikate** osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate kuvaa rahoituksen riittävyyttä.
- **Tilikauden tulos** on tilikaudelle jaksettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa (edellistenkausien yli-/alijäämä)

Toimintatuotot

Hailuodon kunnan ulkoisten toimintatuottojen vuodelle 2019 arvioidaan olevan 1 611 095 €. Tuotoissa tapahtuu 0,33 %:n parannus edellisen vuoden talousarvioon.

Toimintakulut

Hailuodon kunnan vuoden 2019 ulkoisten toimintakulujen arvioidaan olevan -8 519 828 €. Toimintakulut laskevat 1,22 % edellisen vuoden talousarvioon. Merkittävimmät kuluerät toimintakuluissa muodostavat henkilöstökulut ja palvelujen ostot.

Henkilöstökulut

Hailuodon kunnan henkilöstökulujen vuonna 2019 arvioidaan olevan -3 840 887 €. Määrärahat laskevat edelliseen talousarvioon verrattuna 0,56 %.

KuEL –eläkemenoperusteinen maksu vuodelle 2019 on Kevan ennakkotietojen mukaan -105 441 €. Palkkojen sivukuluprosentiksi on arvioitu 21,20 % (KuEL –palkkaperusteinen maksu, työnantajan sosiaaliturvamaksu, työttömyysvakuutusmaksu, tapaturmavakuutusmaksu ja taloudellinen tuki). Palkoissa on huomioitu työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset palkankorotukset. KuEL-VARHE maksu lakkaa vuoden 2018 jälkeen. Vuoden 2019 alusta otetaan käyttöön uusi työkyvyttömyyseläkemaksu, joka peritään osana palkkaperusteista maksua.

Henkilöstökulut kululajeittain						
Henkilöstökulut €	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Vakinaisten palkat ja palkkiot	-1 952 510	-2 222 058	9 000	-2 287 971	-2 470 326	-2 501 259
Sijaisten palkat ja palkkiot	-370 157	-212 998	-74 000	-205 395	-156 602	-158 133
Määräaikaisten palkat ja palkkiot	-254 383	-201 961	-39 000	-160 927	-151 046	-155 566
Työllistämistuella palkatut	-54 100	-30 600		-78 650	-16 500	-16 500
Erilliskorvaukset	-221 546	-209 040	5 000	-204 315	-178 711	-182 431
Lomaraha	-99 369	-96 915		-108 021	-112 882	-97 086
Luottamushenkilöiden palkkiot	-37 950	-53 559		-57 542	-50 162	-56 690
Kokouspalkkiot	-5 450	-6 000		-10 848	-10 848	-10 848
Työkorvaukset, tekijänoikeuspalkkiot	-4 171	-2 800		-2 800	-2 800	-2 800
Muut palkkiot ulkopuolisille	-93					
Jaksotetut palkat ja palkkiot	61 631	-10 956				
Aktivoidut palkat ja palkkiot	23 705					
Sairausvakuutuskorvaukset	73 236	18 000		32 000	32 000	32 000
Tapaturmakorvaukset	7 483					
Muut kansaneläkelait. korv.	406					
Muut henkilöstömenojen korj.erät	-2 460					
Palkat ja palkkiot	-2 835 728	-3 028 887	-99 000	-3 084 469	-3 117 877	-3 149 313
Henkilösivukulut						
KuEl-palkkaperusteinen maksu	-497 332	-500 726		-527 225	-531 121	-535 397
KuEl-eläkemenoper. maksu	-100 385	-88 618		-105 442	-105 442	-105 442
KuEl-VARHE maksu	-26 997	-24 767				
VaEl-maksu	-11 192	-12 232				
Jaksotetut eläkekulut	10 674	-6 862				
Aktivoidut eläkekulut	4 042					
Eläkekulut	-621 190	-633 205	0	-632 667	-636 563	-640 839
Työnantajan sosiaaliturvamaksu	-31 146	-29 183		-22 920	-23 226	-23 412
Työttömyysvakuutusmaksut	-48 590	-58 661		-79 459	-80 522	-81 166
Tapaturmavakuutusmaksut	-12 220	-8 897		-18 338	-18 582	-18 736
Muut sosiaalivakuutusmaksut		-1 188				
Taloudellinen tuki	-829	-666		-3 034	-3 090	-3 117
Jaksotetut sosiaalivakuutusmak	9 051	-3 166				
Aktivoidut sosiaalivakuutusmak	799					
Muut henkilösivukulut	-82 935	-101 761	0	-123 751	-125 420	-126 431
Henkilöstökulut yhteensä	-3 539 853	-3 763 853	-99 000	-3 840 887	-3 879 860	-3 916 583

Palvelujen ostot (ml. erikoissairaanhoido)

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Palvelujen ostot yhteensä	-3 415 993	-3 386 881	-87 697	-3 591 914	-3 144 632	-3 179 417
<i>josta erikoissairaanhoido</i>	<i>-1 607 915</i>	<i>-1 510 000</i>		<i>-1 597 700</i>	<i>-1 495 500</i>	<i>-1 496 000</i>

Palvelujen ostoon on talousarviossa varattu 3,59 milj. €:a. Palvelujen ostot kuntayhtymistä kustannus vuonna 2019 arvioidaan olevan 1 597 700 €, nousua edellisen vuoden budjetoituun 5 200 €. Kokonaisuudessaan palvelujen ostojen kustannukset pysyvät edellisen vuoden tasolla.

Leasing-vastuut

Hankinta	tulosalue (joka vastaa vuokrasta)	hankinta- ajankohta	kokonaiskustannus €	vuosivuokra e/vuosi
KL-kuntahankinnat, rahoitusleasing (200.000 €)				
Palvelinhankinnat	Tietoverkkopalvelut	Hankittu	8 331	1 690 (60 kk)
Kotihoidon auto	Vanhuspalvelut	12/2016-1/2017	29 999	6 090 (60 kk)
Hammashuollon potilastietojärjestelmä	Perusterveydenhuolto	9-12/2017	45 000	6 580 (84 kk)
IT-laitteiston (tietokoneet, ohjelmistot sekä muut opetuksessa käytettävät laitteet) päivittäminen ja täydentäminen	Peruskoulu	01-06/2017	33 040	6 700 (60 kk)
Valtuutettujen kannettavat	Kunnanvaltuusto	7/2018	8 684	242 (36 kk)
Valtuutettujen tabletit	Kunnanvaltuusto	7/2018	1 313	22 (60 kk)
Kiinteistötraktori	Kiinteistönhoito	1/2017	86 612	10 320 (84 kk)
Siltavaaka	Lämpölaite	09/2018	47 440	5 645 (84 kk)
yhteensä			260 419	

Tukirahoitus				
Kopiokone	Elinvoimainen Saari hallinto	1/2017	2 112	44 (48 kk)
Kopiokone, kunnanvirasto	Tietoverkkopalvelut	Hankittu		3 000
Kopiokone, terveyskeskus	Tietoverkkopalvelut	Hankittu		620

Leasing-rahoituksen vuosivuokrat sisältyvät vuokratuloihin, josta syystä vuokratulot nousevat 86,2 % edelliseen tilinpäätökseen verrattuna.

Verotulot

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kunnan tulovero	3 244 939	3 195 400	-176 000	3 309 000	3 363 000	3 457 000
Kiinteistövero	332 094	354 000		350 000	350 000	350 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	113 528	125 600		106 000	108 000	112 100
Verotulot	3 690 562	3 675 000	-176 000	3 765 000	3 821 000	3 919 000

Hailuodon kunnan verotuloksi vuodelle 2019 on arvioitu 3 765 000 €. Verotulojen arviointi on tehty Kuntaliiton veroennustekehikkon mukaisesti. Verokertymä vuodelle 2018 on ollut ennakoitua pienempi n. -176.000 €. Tulevalle vuodelle veroennustekehikko on arvioinut parempaa verokertymää. Verotulo arvio vuodelle 2019 asukasta kohti laskettuna on 3 893 € ja on edellistä vuotta noin 300 € parempi.

Veroprosentit			
	2017	2018	2019
Tulovero	20,00	20,50	20,50
Kiinteistövero			
yleinen	0,95	0,95	0,95
vakituiset asunnot	0,51	0,51	0,51
muut asuinrakennukset	1,51	1,51	1,51
rakentamattomat rak.p	3,00	3,00	3,00
yleishyödylliset yhteisöt	ei määritelty	0,00	0,00
voimalaitokset	3,10	3,10	3,10

Kunnallisvero

Luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät suorittavat kunnallisveroa kunnallisverotuksessa verotettavan ansiotulon perusteella kotikunnan tuloveroprosentin mukaan. Kotikunta on se kunta, jossa verovelvollinen on ollut henkikirjoitettuna verovuoden alussa. Pääomatuloista maksetaan vero ainoastaan valtiolle.

Kunnallisvero on suhteellinen vero. Kunnat päättävät vuosittain soveltamansa kunnallisveroprosentin, valtio päättää muista veron määräytymisperusteista ja verovähennyksistä. Tilitettävän kertymän jakaminen veronsaajille perustuu jako-osuuksiin. Jako-osuudet muodostuvat veronsaajaryhmän jako-osuudesta sekä yksittäisen veronsaajan jako-osuudesta. Jako-osuudet ovat verovuosisuhteellisia.

Ansiotuloveroihin liittyvä veronkevennys ei vaikuta kuntien rahoitusasemaan, koska se kompensoidaan valtionosuusjärjestelmässä. Kilpailukykysopimus laskee kuitenkin työnantajien sosiaalivakuutusmaksuja ja vastaavasti korottaa palkansaajan lakisääteisiä sosiaalivakuutusmaksuja. Tämä rakenteellinen muutos heikentää kuntien tulopohjaa, sillä maksujen korotukset lisäävät palkansaajien verovähennyksiä ja pienentävät siten kuntien veropohjaa. Lakisääteisten maksujen muutoksia ei kompensoida kunnille tuloveroperusteiden tapaan.

Yhteisövero

Kunnille jaetaan osa yhteisöveron tuotosta kuntakohtaisten jako-osuuksien perusteella. Yhteisöveron perusteet, myös veroprosentti, määrää valtio. Kuntasektorin osuutta yhteisöveron tuotosta voidaan säädellä.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on yksinomaan paikallistason vero. Kiinteistövero määräytyy kiinteistön verotusarvon ja kunnan päättämän veroprosentin mukaan. Maapohja ja rakennukset verotetaan erikseen. Kunnat vahvistavat vuosittain soveltamansa veroprosentit laissa säädettyjen rajojen puitteissa. Suurin osa kiinteistöverosta kertyy yleisestä kiinteistöverosta ja vakituisten asuinrakennusten kiinteistöverosta.

Valtionosuudet

€	TP 2017	TA 2018	TA 2018 Muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kunnan peruspalv. valtionosuus	3 127 656	3 584 669	33 681	3 553 847	3 571 616	3 650 191
Opetus- ja kultt. muut valtion	-184 121	-183 669		-227 387	-228 523	-233 550
Muut valtionosuudet	532 404					
Valtionosuudet yhteensä	3 475 939	3 401 000	33 681	3 326 460	3 343 093	3 416 641

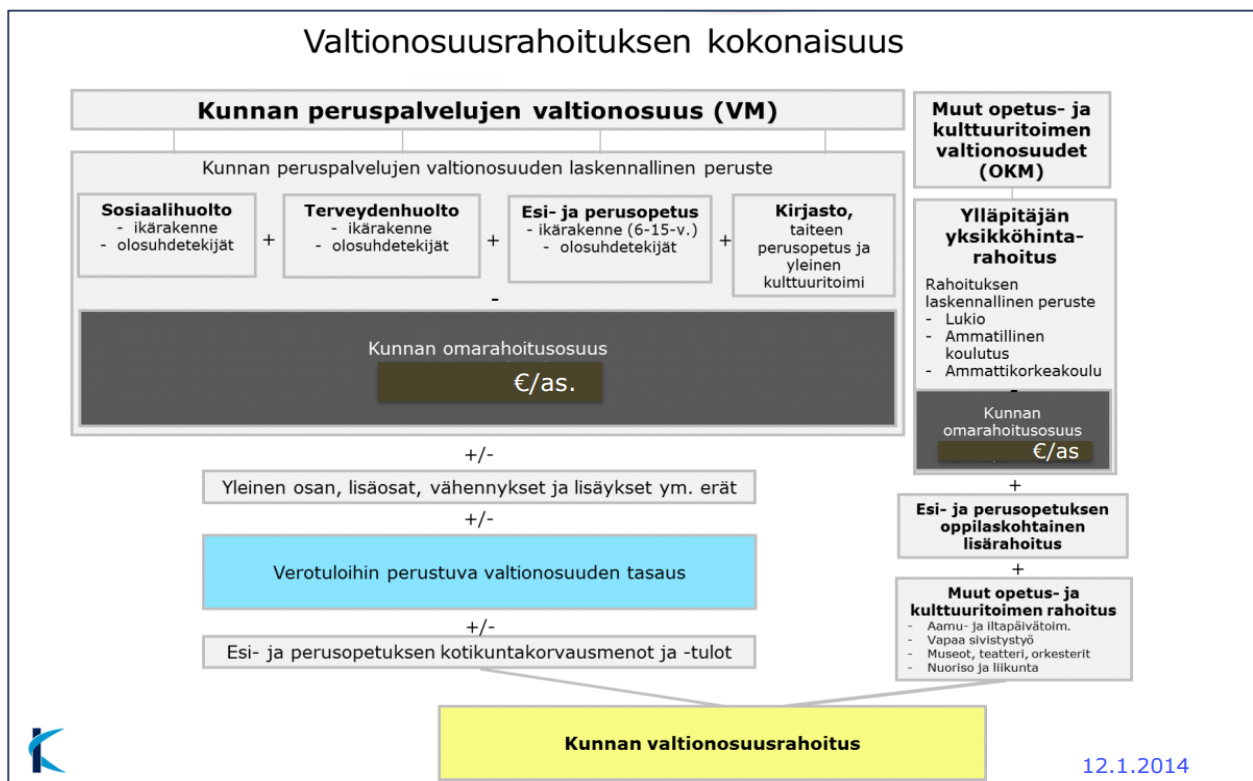
Hailuodon kunnan valtionosuudeksi vuodelle 2019 on arvioitu 3,3 milj. €. Valtionosuuksien arviointi on tehty Kuntaliiton ennakkollista valtionosuuslaskelmaa käyttäen. Valtionosuus asukasta kohti laskettuna on 3 440 €.

Valtionosuusjärjestelmä

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät.

Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM).

2019	Peruspalvelujen valtionosuus (VM)	Opetustoimen valtionosuus (OKM)
Valtionosuusprosentit, %	25,37	
Kunnan omaraahoitusosuudet, €/asukas	3 524	255

Kunnille myönnetään valtionosuutta vuonna 2019 yhteensä noin 8 372 miljoonaa euroa (vuonna 2018 8 458 milj. euroa). Kuntien valtionosuudet vähenevät noin 85 milj. euroa (-1,0 %, 16 €/asukas) vuodesta 2018 vuoteen 2019.

Valtionosuuden muutokseen vaikuttavat mm. vuodelle 2019 tehtävät kuntien ja valtion välinen kustannustenjaon tarkistus (-231 milj. €) ja valtionosuuden kautta kunnille maksettava veromenetysten kompensatiot (+224 milj. €).

Kilpailukykysopimuksen (kiky) takia kuntien valtionosuutta vähennetään vuonna 2019 yhteensä -497 milj. € (-91 €/as).

Lisäksi hallitusohjelman mukaisten indeksijäädytysten takia kunnilta jää peruspalvelujen valtionosuutta saamatta 91 milj. euroa vuonna 2019. Peruspalvelujen hintaindeksin arvo vuodelle 2019 on 1,3 %.

Valtionosuusprosentti nousee 0,03 prosenttiyksikköä ja on 25,37 vuonna 2019 (25,34 vuonna 2018).

Vuosikate

Vuoden 2019 talousarviossa vuosikatteen arvioidaan olevan 160 327 €. Vuosikate paranee edellisen vuoden talousarvioon verrattuna 260 949 €. Vuosikate asukasta kohden on 166 €/asukas.

Rahoitustuotot ja – kulut

Rahoitustuottoihin on arvioitu korkotuottoja Hailuodon laajakaistaosuuskunnalle myönnetystä lainasta. Korkokulujen nousu johtuu talousarviossa varauduttuun lainanottoon. Taseessa olevien lainojen määrä 31.12.2018 on yhteensä 1.956.105 €.

Poistot

Investointikulut kirjataan kuluiksi poistoina investoinnin taloudellisena poistoaikana. Poistojen tarkoituksena on kattaa korjausinvestoinnit. Poistot on laskettu kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman (kvalt 23.2.2015 §9) ja kunnanhallituksen hyväksymien hyödykekohtaisten poistoaikojen (khal 30.3.2015 §51) mukaisesti.

Tilikauden tulos

Tilikauden tuloksen arvioidaan muodostuvan tappiolliseksi -121 152 €.

Investointi- ja rahoitusosa

7 Investoinnit

INVESTOINNIT	TP2017	TA2018	TALOUSARVIO	TS2020	TS2021
€		+muutos	2019		
INVESTOINTITULOT:					
Aineettomat hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	5 692	25 000	50 000	25 000	25 000
Maa-alueet	5 692	25 000	50 000	25 000	25 000
Rakennukset					
Kiinteät rakenteet ja laitteet			34 500		
Liikunta-alueiden saneeraus			27 000		
Kalahallin aurinkopaneelit			3 000		
Liikuntahallin lämmitysverkoston saneeraus			4 500		
Koneet ja kalusto					
INVESTOINTIMENOT:					
Aineettomat hyödykkeet	-12 396	-15 000			
Asianhallintaohjelman päivittäminen	-12 396	-15 000			
Maa- ja vesialueet	-32 625	-222 500	-470 000	-50 000	-50 000
Maa-alueet		-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Kiinteistöjen liitt. valokuituverkkoon	-32 625				
Marjaniemen sataman ruoppaus		-100 000			
Marjaniemen aallonmurtajan kunnostus			-100 000		
Sunikarin sataman kunnostus			-80 000		
Viheralueiden rakentaminen		-50 000	-50 000		
Liikunta-alueiden saneeraus		-22 500	-90 000		
S-kartanon piha-alueen saneeraus			-100 000		
Rakennukset	-99 130	-1 236 000	-1 293 030	-500 000	-625 000
Saarenkartanon muutos/saneeraus	-7 956	-726 000			
Kunnanviraston uudisrakennus	-27 481	-485 000	-1 168 030		
Kalahallin saneeraus	-30 729				
Tukiasunto Juolukan huon. saneeraus	-19 120	-10 000			
Halli 3 vesikaton uusiminen	-13 844				
Ojavilikin asuntojen saneeraus inva-as.		-15 000	-15 000	-15 000	-25 000
Rentukan varaston vesikaton uusiminen			-10 000		
Alakoulun saneerauksen suunnittelu				-15 000	
Halli2, vesikaton korjaus				-45 000	
Jäteaseman ja kiinteistönhoidon tilat				-375 000	
Hakevarasto				-50 000	
Liikuntahallin vesikaton uusiminen			-100 000		
Rivitalon rakentaminen					-600 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-24 190	-285 000	-324 000		
Liikunta-alueiden saneeraus	-24 190				
Lämpölaitoksen varavoima ja laitteet		-23 000			
Kevyen liikenteen väylä SEO-Ailasto		-250 000	-250 000		
Halli1, lämpöverkon saneeraus		-12 000			
Rt Kentänkulman lämm.verkon saneeraus			-12 000		
Rt Kunnarin lämmitysverkon saneeraus			-12 000		
Liikuntahallin lämm.verkoston saneeraus			-18 000		
Kalahallin aurinkopaneelit			-12 000		
Lämpölaitoksen ja S-kartanon automaatio			-20 000		
Koneet ja kalusto		-34 000	-37 500	-10 000	
S-kartanon muutos/saneeraus, kalusteet		-30 000			
Kunnanviraston uudisrakennus, kalusteet		-4 000	-26 000		
Omatoimikirjaston kalusteet ja laitteet			-11 500	-10 000	
Investointitulot	5 692	25 000	84 500	25 000	25 000
Investointimenot	-168 341	-1 792 500	-2 124 530	-560 000	-675 000
Investointiosa yhteensä	-162 649	-1 767 500	-2 040 030	-535 000	-650 000

TP:n ja TA2018+muutokset mukaiset kaikki investoinnit esitetään kuuluvaksi summariveille. Kaikkia talousarviovuotta edeltäviä investointeja ei luetella taulukossa.

Maa- ja vesialueet

Maa-alueet

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 + muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot		5 692	25 000	50 000	25 000	25 000
Menot			-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Netto		5 692	-25 000	0	-25 000	-25 000

Maa-alueiden hankinta tehdään yhtenäisiä rakennusalueita tavoitellen ja kaavoitusta tukien. Maanmyyntituottoja arvioidaan saatavan myytävistä rakennuspaikoista ja tonteista, joista kirjataan mahdollinen maan tasearvon ja myyntihinnan välinen erotus maa- ja metsätiloihin myyntivoitoksi. Maa-alueiden hankinnat ja myynnit päätetään erikseen kunnanhallituksessa.

Kiinteistöjen liittäminen valokuituverkkoon

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 + muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot		-32 625				
Netto		-32 625				

Kunnan kaikille tonteille, rakennuspaikoille ja rakennetuille kiinteistöille on rakennettu valokuituliittymä tai -liittymävaraus. Rakentaminen on valmistunut ja liittymiä voidaan ottaa käyttöön kiinteistöillä.

Marjaniemen sataman korjaus (ruoppaus)

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot		103 295	-100 000			
Netto		103 295	-100 000			

Vuoden 2018 investointimääräraha kohdennetaan sataman suun ruoppaukseen Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Marjaniemen aallonmurtajan kunnostus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot		103 295		-100 000		
Netto		103 295		-100 000		

Varataan investointimääräraha myrskyssä rikkoutuneen aallonmurtajan korjaamiseksi. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Sunikarin sataman kunnostus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot				-80 000		
Netto				-80 000		

Varataan investointimääräraha sataman väylämuutokselle ja uudelle pienelle laiturille. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Viheralueiden rakentaminen

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot			-50 000	-50 000		
Netto			-50 000	-50 000		

Varaudutaan yleisten viheralueiden suunnitteluun ja rakentamiseen. Suunnittelu on aloitettu rakennuskaava-alueelta. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Liikunta-alueiden saneeraus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot				27 000		
Menot			-22 500	-90 000		
Netto			-22 500	-63 000		

Kunnan liikunta-alueista urheilukenttä on rakennettu 1987, Hyypän valaistu hiihtolatu 1987, jääkiekkokaukalo/tenniskenttä 1999 ja Kirkonkylän valaistu hiihtolatu 2003. Rakenteet vaativat vähintään peruskorjausta. Urheilukentän korjaus vaatii laajamittaista massan vaihtoa, lanaus ei enää riitä. Investointiin on mahdollista saada avustusta. Investoinnilla tuetaan kuntalaisten liikkumista ja hyvinvointia. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Saarenkartanon piha-alueen saneeraus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot				-100 000		
Netto				-100 000		

Saarenkartanon saneerausinvestoinnista poistettiin syksyllä 2018 pihatyöt. Piha-alueelle tulee järjestää mm. lisää pysäköintipaikkoja, rakentaa dementiaapiha, asentaa sadevesiviemäriointi sekä muotoilla maanpinnat rakennuksen ulkoseinän vieressä. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Rakennukset

Saarenkartanon muutos / saneeraus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot	-696 000		-666 000			
Netto	-696 000		-666 000			

Saarenkartanon kiinteistön tiloihin on tullut uusia toimintoja. Rakennukseen siirtyneet työntekijät tarvitsevat uusia työtiloja. Asuntoja tulee muuttaa esteettömiksi ja wc-tilat tulee rakentaa jokaiseen asuinhuoneistoon. Merkittävä toiminnallinen muutos on tehostetun palveluasumisen asukkaiden toimintakyvyn heikentyminen siten, että erilaisten apuvälineiden ja sähköisten sänkyjen tarve aiheuttaa muutostarpeita mm. huonetoissa ja WC-tiloissa. WC tiloissa tulee olla mahdollista olla kahden auttamis- ja hoitotoimenpiteitä suorittamassa. Kulunvalvontaa tulee rakennuksen sisällä parantaa, hajuhaittoja vähentää ja lämmitykseen liittyviä ominaisuuksia parantaa. Lisäksi rakennettu piha-alue tarvitsee uusimista, esteettämiä rakenteita, varavoimaa sekä parkkipaikkoja lisää. Saneeraustyöt on jaettu vuosille 2018-2019. Kustannusarvio on alustavasti yhteensä 0,696 M€. Talousarviossa vuodelle 2018 oli hankkeelle varattu -253 000 € (sisältää kalusteet -30 000 €). Investoinnin aikataulua on kiristetty ja hanke toteutetaan kokonaisuudessaan (ilman pihatöitä) vuoden 2018 loppuun mennessä.

Kunnanviraston uudisrakennus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot	-1 710 511	-27 481	-485 000	-1 168 030		
Netto	-1 710 511	-27 481	-485 000	-1 168 030		

Kunnanviraston vanhassa osassa on havaittu sisäilmaongelmia, joiden seurauksena osa henkilöstöstä on siirtynyt väistötiloihin. Valtuuston päätöksen mukaisesti vanha kunnanvirasto puretaan ja tilalle rakennetaan uusi virastorakennus. Investointi toteutetaan vuosien 2018-2019 aikana. Väistötilat sekä kunnanviraston että perusturvan tarpeisiin vuokrataan 18 kuukaudeksi. Määräraha on tarkentunut suunnitelmien edetessä ja määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja. Kunnanviraston suunnittelussa on päädytty ns. monitilatoimistomalliin. Lisäksi perusturvahallinnolle tulee työtilat uudisrakennukseen. Korjatut suunnitelmat ja uusi kustannusarvio (1.710.511,00 €) on hyväksytty kunnanhallituksessa 9.10.2018 ja valtuustossa 16.10.2018. Kustannuksista arvioidaan toteutuvan -485.000,00 € vuoden 2018 aikana ja loput -1.168.030,00 € vuoden 2019 aikana.

Kalahallin saneeraus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot		-30 729				
Netto		-30 729				

Kalahallin vesikatto on uusittu, julkisivut saneerattu ja ovia uusittu vuoden 2017 aikana.

Tukiasunto Juolukan huoneistojen saneeraus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot		-19 120	-10 000			
Netto		-19 120	-10 000			

Juolukan kolmesta huoneistosta on saneerattu kaksi kesällä 2017. Vuoden 2018 saneerausta ei voitu toteuttaa koska asunnossa oli vuokralaisia koko vuoden ajan.

Halli 3, vesikaton uusiminen

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot		-13 844				
Netto		-13 844				

Halli 3:n peltikate on uusittu ja aluskate lisätty kesällä 2017.

Ojavilikin asuntojen saneeraus inva-asunnoiksi

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot			-15 000	-15 000	-15 000	-25 000
Netto			-15 000	-15 000	-15 000	-25 000

Muutetaan rivitalo Ojavilikin eli nk. vanhustentalon asuntoja esteettömiksi. Remontoimattomien asuntojen muuttaminen esteettömiksi inva-asunnoiksi tukee ikäihmisten kotona asumista. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Rentukan varaston vesikaton uusiminen

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot				-10 000		
Netto				-10 000		

Rentukan varaston vesikatto on elinkaarensa lopussa. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Alakoulun saneeraus, suunnittelu

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot					-15 000	
Netto					-15 000	

Varataan taloussuunnitelmaan suunnittelumääräraha vanhan alakoulun mahdollista saneerausta varten. Julkisivujen saneerauksella turvataan rakennuksen säilyminen. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Halli 2, vesikaton korjaus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot Menot Netto					-45 000 -45 000	

Varataan taloussuunnitelmaan määräraha halli 2:n vesikaton korjausta varten. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Jäteaseman ja kiinteistönhoidon tilat

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot Menot Netto					-375 000 -375 000	

Kiertokaari Oy on esittänyt, että kunta rakentaisi jätteenkäsittelyä varten hallin, jonka Kiertokaari Oy vuokraa kunnalta. Vuokrasopimus tehdään aluksi 10 vuodeksi, jona aikana investointi kuoletetaan, sen jälkeen vuokrasopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana. Samassa yhteydessä halli tehdään niin suureksi, että siihen saadaan keskitetysti kiinteistönhoidon tarvitsemat varasto, työskentely ja sosiaalitytöt. Nykyisin kiinteistönhoidon tilat ovat hajallaan erikohteissa ja riittämättömät. Määräraha tarkentuu suunnitelmien edetessä ja määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Hakehalli

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot Menot Netto					-50 000 -50 000	

Varataan taloussuunnitelmaan määräraha katoksen rakentamiselle hakkeen asianmukaista säilytystä varten. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Liikuntahallin vesikaton uusiminen

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot Menot Netto				-100 000 -100 000		

Liikuntahallin vesikatto alkaa olla elinkaarensa loppupäässä. Kattoon on tehty useita paikkakorjauksia viime vuosina. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Rivitalon rakentaminen

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot	-600 000					-600 000
Netto	-600 000					-600 000

Varataan taloussuunnitelmaan määräraha uuden rivitalon rakentamista varten. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Kiinteät rakenteet ja laitteet**Liikunta-alueiden saneeraus**

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot		-24 190				
Netto		-24 190				

Uusi kaukalo hankittu vuoden 2017 lopulla. Määrärahan käytöstä on vastannut vapaa-aikasihteeri.

Lämpölaitoksen varavoima ja laitteet

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot			-23 000			
Netto			-23 000			

Lämpölaitokselle on hankittu vuoden 2018 aikana varavoimalaitteet, punnituskalusto ja kosteusmittauslaitteet. Punnituskalusto on hankittu leasingilla. Määrärahan käytöstä on vastannut tekninen johtaja.

Kevyen liikenteen väylä SEO - Ailasto

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot						
Menot			-250 000	-250 000		
Netto			-250 000	-250 000		

Kevyen liikenteen väylän rakentaminen välille SEO-Ailasto MALPE -hankkeena. Kokonaiskustannusarvio 1 M€, kunnan rahoitusosuus 50 %. Vastuuhenkilönä toimii kunnanjohtaja.

Halli1, lämpöverkon saneeraus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot Menot Netto			-12 000 -12 000			

Talousarviomuutos vuodelle 2018. Halli1:n lämpöverkko saneerattu ja linjaverkko säädetty v. 2018. Määrärahan käytöstä on vastannut tekninen johtaja.

Rt Kentänkulman lämmitysverkon saneeraus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot Menot Netto				-12 000 -12 000		

Patteriventtiilit ja termostaattien uusimisella ja verkoston tasapainotuksella saadaan huoneistojen lämpötilat tasaiseksi ja Motivan arvioiden mukaan oikein tehdyllä perussäädöllä voidaan saavuttaa jopa 10-15 prosentin säästö energiankulutuksessa. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Rt Kunnarin lämmitysverkon saneeraus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot Menot Netto				-12 000 -12 000		

Patteriventtiilit ja termostaattien uusimisella ja verkoston tasapainotuksella saadaan huoneistojen lämpötilat tasaiseksi ja Motivan arvioiden mukaan oikein tehdyllä perussäädöllä voidaan saavuttaa jopa 10-15 prosentin säästö energiankulutuksessa. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Liikuntahallin lämmitysverkon saneeraus

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot Menot Netto				4 500 -18 000 -13 500		

Patteriventtiilit ja termostaattien uusimisella ja verkoston tasapainotuksella saadaan huoneistojen lämpötilat tasaiseksi ja Motivan arvioiden mukaan oikein tehdyllä perussäädöllä voidaan saavuttaa jopa 10-15 prosentin säästö energiankulutuksessa. Hankkeelle on mahdollista saada 25% tuki. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Kalahallin aurinkopaneelit

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot				3000		
Menot				-12000		
Netto				-9000		

Kalahallin katolle asennetaan aurinkopaneelit. Investointiin on mahdollista saada 25% tuki. Paneelien takaisinmaksuaika nykyisillä sähkön hinnoilla on n. 9 vuotta. Paneelien tuottotakuu on 25 vuotta vähintään 85 % nimellistehosta. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Lämpölaitoksen ja Saarenkartanon automaatio

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot				-20 000		
Menot				-20 000		
Netto				-20 000		

Lämpölaitoksen ja Saarenkartanon lämpölaitosten varakattiloiden automaattinen käynnistyminen ja lämmön tuotannon ohjaus ei ole keskenään yhteensopiva. Häiriötilanteissa kattiloiden käynnistys ja KL veden kiertopumppujen yhteensovittaminen joudutaan tekemään manuaalisesti. Määrärahan käytöstä vastaa tekninen johtaja.

Koneet ja kalusto

Saarenkartanon muutostyöt / saneeraus, kalusteet

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot			-30 000			
Menot			-30 000			
Netto			-30 000			

Uudisrakennuksen kalusteet voidaan budjetoida investointina, mutta erilaisen poistoajan vuoksi ne tulee tiliöidä omalle investointihankkeelle. Kalusteiden arvioitu hankintahinta on -30 000 €. Summa tarkentuu rakentamisen edetessä. Määrärahan käytöstä vastaa perusturvajohtaja.

Kunnanviraston uudisrakennus, kalusteet

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot			-4 000	-26 000		
Menot			-4 000	-26 000		
Netto			-4 000	-26 000		

Uudisrakennuksen kalusteet voidaan budjetoida investointina, mutta erilaisen poistoajan vuoksi ne tulee tiliöidä omalle investointihankkeelle. Kalusteiden arvioitu hankintahinta on -30 000 €. Summa tarkentuu rakentamisen edetessä. Kalustehankinta jatkuu vuonna 2019. Määrärahan käytöstä vastaa kunnanjohtaja.

Omatoimikirjaston kalusteet ja laitteet

€	Kustannus- arvio	Ed.vuosien käyttö	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot				-11 500	-10 000	
Menot				-11 500	-10 000	
Netto						

Kirjaston kalusteet ja laitteet omatoimikirjastoa varten.

8 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	TP 2017	TA 2018 +muutos	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toiminnan rahavirta	795 651	-100 622	160 327	593 445	711 254
Vuosikate	871 971	-100 622	160 327	593 445	711 254
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-76 320	0	0	0	0
Investointien rahavirta	-85 429	-1 265 201	-2 040 030	-535 000	-650 000
Investointimenot	-168 341	-1 788 500	-2 124 530	-560 000	-675 000
Rahoitusos. inv. menoihin	0	25 000	34 500	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykk. luov.tulot	82 912	498 299	50 000	25 000	25 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	710 222	-1 365 823	-1 879 703	58 445	61 254
Rahoituksen rahavirta	-270 922	545 000	585 000	-315 000	-315 000
<i>Antolainauksen muutokset</i>	<i>5 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	5 000	20 000	20 000	20 000	20 000
<i>Lainakannan muutokset</i>	<i>-275 922</i>	<i>525 000</i>	<i>565 000</i>	<i>-335 000</i>	<i>-335 000</i>
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	800 000	900 000	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-275 922	-275 000	-335 000	-335 000	-335 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
<i>Oman pääoman muutokset</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Vaikutus maksuvalmiuteen	439 300	-820 823	-1 294 703	-256 555	-273 746

Rahoituslaskelmaan kootaan tuloslaskelma- ja investointiosan tuottojen ja kulujen aiheuttama rahavirta. Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään lainakannan muutokset.

Toiminnan rahavirta osoittaa budjetoidun tulorahoituksen määrän, joka on tilivuotena käytettävissä investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin ja pääoman palautuksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen.

Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittojen erotuksesta.

Lainamäärä vuoden 2019 loppuun on 2 606 €/asukas.

Tytäryhteisöt

9 Hailuodon vesihuolto Oy

TULOSLASKELMA Ulkoinen	TP2017	TA2018 +muutos	TALOUSARVIO 2019	TS2020	TS2021
Tulot					
Vesi- ja jätevesimaksut		273 430	275 200		
Muut tuotot		570	0		
Liikevaihto	294 443	274 000	275 200		
Liiketoiminnan muut tuotot					
Menot					
Materiaalit ja palvelut		-29 500	-28 260		
Henkilöstökulut		-57 740	-52 598		
Poistot ja arvonalenemiset		-84 500	-87 412		
Liiketoiminnan muut kulut		-86 546	-106 412		
Liikevoitto/tappio	-1 385	-10 516	518		
Rahoitustuotot ja kulut		200	-30		
Voitto/tappio ennen sat.eriä		-10 660	488		
Tilikauden voitto/tappio	-1 304	-10 666	488		

TALOUDEN TUNNUSLUVUT					
Omavaraisuusaste, %	8,5				
Sijoitetun pääoman tuotto -%	-0,3				
Henkilöstö, lkm	1				